

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra. . . . . I kor Egy óra . I kor 50 Hfl
 Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 49. szám.

A király.

Debreczen, augusztus 17.

A király ma nyolcvankét esztendő és születésnapján ismét egyértelműen fordul feléje Európa nagyrabecsülése, a monarchia ragaszkodása, Magyarország népének szeretete. A loyaltás hajhászása nélkül is kiragadjuk ezt a napot mindig az egyforma és szürke dátumok tömegéből és odatűzzük fénylő csillagként a magyar nemzet jelenkori történelmének égboltozatára, hogy tündököljön és fényeskedjék és meghajoljunk előtte azzal a meghatottsággal és tisztelettel, amit csak kivételes tünemények látása és megcsodálása vált ki mindenikből.

A király ma nyolcvankét esztendő és elmondhatjuk, hogy ebből a nagy időből csak a gyermekkori születésnapok multak el gondtalanul a feje felett. Mindazok az események, amelyeket a történelem feljegyez s amelyeknek már mi is tanui vagyunk, szinte összetörődnék évenként ezen a sok-sok augusztus 18-án előtte, hogy homállyal borítjuk be néha a születésnap örömeinek világos és napsugaras tisztaságát.

Sokszor szeretnénk minden erővel úgy rendezni a dolgunkat, hogy azon a hatalmas földterületen, ahol az ő népei élnek és küzködnek, egyszer már állandó békesség és harmonia uralkodjék s a király boldogan említhesse föl, hogy a leperdült esztendőt

megint nem hiába élte át. Most senki ebben a birodalomban nem éli át úgy az idöket és eseményeket, mint ez a nagy aggastyán, akinek megvannak a maga előkelő és nagy-szabású ideáljai, vágyai, gondolatai és ezeknek az elérésében a Habsburgok között hozzá hasonló heroikus, magasratörő harcos lélek még nem akadt egy sem. Nem ő tehet róla, hogy csak kevesen értik meg és kevesen irányítják szavukat és cselekedetüket úgy, ahogy ő a dinasztia és az országai érdekében jónak hiszi, mert azt szinte lehetetlen el is képzelni, hogy itt Nyugat-Európa szélén egy birodalom uralkodója akként rajzolja ki a dinasztiajának boldogulását és folytonos megizmosodását, hogy ez ne legyen a népeinek fejlődésével és haladásával egyértelmű. Amint erős és hatalmas hadseregre van szüksége ahhoz, hogy dicsőségesen megállja a helyét az európai birodalmak és uralkodóházak sorában, éppen úgy van szüksége gazdag, ép munkásnépekre is, amelynek teherbíró vállaira ezt a hadsereget, annak biztonságát, anyagi ellátását felépítse. Vasakarattal és törhetlenséggel vezette őt uralkodásában mindig ez a kettős vezérelv, ez üti reá a bélyegket minden szavára és cselekedetére és most nyolcvankettedik születésnapján, mikor a jelent a hadsereg erősítése, a közeljövőt a népjogok kiterjesztése jelzi, ismét csak következetesen megújul az ő uralkodói politikája . . .

Volt idő, amikor ebben a két nagy ve-

zérelvben egyesített gondolatot a nemzet nem tudta követni, de évtizedek óta kétségtelenül olyan irányban halad a magyar politikai élet, hogy minden visszavonás és diszharmonia nélkül szolgálja tudjuk az uralkodó ideáját. Végzetes baj, hogy időnként megakad ez a kezefogó, vállvetett munka és a király születésnapján a magyar parlamenti élet a megállásnak és a megcsöknyösödésnek szomorú jeleneteivel táruul a felség elé. Sajnos, a nyolcvankettedik születésnap is az ő életének ilyen borus intermezzóival van tele és éppen annál a pontnál torpadt meg a parlament, ahol elhagyhatjuk a hadsereg-erősítés mesgyéjét és átléphetünk a nemzet-fejlesztés, a népjog-kiterjesztés terrenumára. Szinte üldözben a tespedésben bennünket a balsors és súlyos csapás reánk, hogy azok, akik nagyhanguan a nép vezéreinek mondják magukat, most ezen a mai születésnapon is megtagadják a királytól azt az örömet, hogy nyugodtan lássa és élvezhesse a hadsereg talpraállítása művének befejezését és megfosztják a nemzetet attól a boldogságtól, hogy elérkezettnek tudja az időt az alkotmányosság újabb korszakos jelentőségű megszilárdítására. Pedig maga a nép megéri az uralkodó örömeiben a maga javát is és az uralkodó meglátja a nemzet gyarapodásában és az alkotmányosság újjászülésében saját magának és a dinasztiajának hatalomban és tekintélyben való növekedését. Csak éppen azok nem érzik és nem

Az utolsó bál.

Irta: Herczeg Ferenc.

Ott ült az édesanyja mellett, sápadtan, homályosuló szemmel, tompa kétségbeesésben. Megesett vele a legirtóztatóbb dolog, ami egy fiatal leány életében megeshetik: első bálján ülvemaradt. Ostobaság! — mondhatná valaki. Pedig nem ostobaság. A kifütyült színész, a csatát vesztett katona megszégyenülése nem tehet túl azon a tengernyi keserűségen, amely ilvenkor egy tizenhétéves leány szívét elárasztja. Az első bál sikere, mint verőfényes emlék, ott mosolvog még a későbbi családonya arcán: — mint kínos felsülés, ott rágódik a fanvar aggszűz szívében.

A cigány beharangozott a négyveshez. A zengő kérdés kihívóan és gunyosan hangzott el a teremben. — Olgának még mindig nem akadt táncosa. Pedig hogy örült ennek a bálnak, első báljának! A bálruha megérkezése, az atlaszcipők próbája, a könyvökig érő keztyűkvásárlása: mindez eseményszámba ment otthon. Mikor aztán együtt volt minden, akkor magára zárta az aítót, kiterítette kincseit az asztalra, kicsapta hattvudihés legvezőjét és próbaképen körülpolkázta az asztalt.

És milyen küzdelmébe került, míg elvittek erre a bálra! A mama is ellenezte, de különösen a doktor. A doktor tudhatta miért, bár nem mondta. Hátha még azt tudta volna,

amit Olga oly gondosan titkolt előle: hogy azelőtt való nap, amikor elköhintette magát, egy parányi kis véreseppet látott a fehér battisztzsebkendőjén!

A párok fölállottak a négyveshez. Olga szívében pedig egy rut, fájdalmas repedés ment át. A szívében és az egész mindenségén. Az a keserűség pedig, amely a szívét elárasztotta, fájdalmas gyűlölettel fordult önmaga, a frakos bálrendező és az egész világ ellen. — de főleg a Tarián-leányok ellen!

A kövér kis Tarián-leányok ott sétáltak előtte a teremben, gavallériaiktól környezve, dőltyösen és diadalmasan. Könnvü volt nekik! A bályiuk huszárhadnagy volt és hugaihoz csöditette a vármegyei fiatalságot, amely oly szívesen dörzsölődött egvenruháiához. Valaha jó barátói voltak Olgának. Valaha, amikor még egymás mellett ültek az iskolapadban és sántikáló emlékverseket irtak egymás albumába. Verseket az örök barátságról és az elválás fájalmáról, amelyet tudvalevőleg csak a viszontlátás reménye képes némileg enyhíteni.

Ez nem akadályozta meg őket abban, hogy amint kikerültek az iskolából, őszintén meg ne gyűlöljék egymást. Meggyűlöltek egymást minden átmenet és bevezetés nélkül. — ősztonszerűen, — ahogy fiatal lányok szokták, akik érzik, hogy mint versenytársak fognak egymással szemben állani. A szipító, köpcös Tarián-leányok és a csinos sudarnövésű Olga.

A Tarián-kompanyia kiadta a ielszót: — Olgát nem lehet befogadni a társaságba. — nemlehet, mert édesatyja csödbe utott kereskedő volt. Gavallériaik pedig, azok a csinos, léha fiúk, akik repülő frakkszárnyakkal futkostak a teremben, buzgón követték. Szinte meghatóan könyörögtek egy-egy kivénült gardedámnak, hogy álljon be a kolonba. — csak Olgáról nem vettek tudomást.

Megkezdődött a négyves!

E pillanatban Ilondav Gvurka sietett a terembe. Az imént jött meg csak a leányfalvi gróf vadászatáról. — épen, hogy ráért nagy sebbel-lobbal meg is látszott, hogy a kelle-ténél valamivel többet talált inni a fiatal grófok konykijából.

A szeme káprázott is a csillárfényvtől, amint belépett a terembe, de azért rögtön fölfedezte Olgát, hozzálépett és fölkerete a négyvesre.

— A cousine-jaim meg fognak pukkadni mérgükben és ez mulatságos látvánv lesz. — gondolta magában, miközben monoklián át a Tarián-leányokra pillantott.

Olga csinos bókot csapott előtte, aztán közömbös jókedvvel füzte karia alá a kezét. Hej! Pedig szeretett volna a nyakába borulni, vagy legalább is hangosan kacagni örömeiben!

— Csodálom. — mondta később táncosához. — csodálom, hogy még emlékszik reám. Ilondav nevetett.

— Hogyne emlékezném? Hiszen gyakran

látják mind a kettőt, akik soha örömet nem szereztek, hanem mindig ünnepeket rontottak. A nyolcvankét esztendő király és az ezeréves nemzet azonban ki fogják birni megint azoknak a tevékenységét, akik az együttes ünneplés virágait már annyiszor meg gondolatlanul és vétkesen megtépdesték.

A választójogi kérdés a történelem alapján.

— Tanulmány —

Írta: Fülöp Béla.

Mind számosabbak a jelek, melyek arra vallanak, hogy a választási rendszer körüli viták s esetleg elkeseredett harcok szélesebb s mélyebb medret fognak ásni. Hogy messze-menő újításra van szükség, mert a viszonyok azt mérlegelték, akár jött légyen Kristóffy, akár nem, az ma már bizonyos. Ebben mindenki egyet ért az országban: s ez az egyetértés már maga oly erőteljes alap, mint kifejlesztett közudat, hogy rá nagystíli művet lehet emelni. De hogyan? Itt, e „hogyan”-ra nézve vannak a közgondolkodásban nagy eltolódások, ugyanarra, hogy áthidalhatatlannak látszik az az út is tán, mely a radikálisabb irányt az ugynevezett nemzeti nacionalista felfogástól elválasztja. — Nemzetinek mondjuk ez utóbbit, nem azért, mintha a radikálisok nemzetellenesek volnának, hanem csupán az okból, mert amazok megfontoltságukat óvatosságukat a kérdés elintézésénél főképp a nemzeti, magyar nemzeti szemponttal magyarazzák; mint mondják: a magyarság szupremáciáját féltik aggódó gonddal a nemzetiségi szé bontó törekvésektől és a szociáldemokrácia vízenyős nemzetköziségétől. S bizonyára nincs okunk, nem is szabad, akár a radikális, akár a nemzeti irányzat nemességét, csak a közérdek javát célzó önzetlenségét kétségbe vonni. Hála Istennek, a magyar nemzet fiából soha sem hiányzott a jószándék, ha valami közügyről volt szó. — A történelem Habsburg-párti magyarja nem volt sohasem rosszabb hazafi a török-pártinál, valamint a XVII. század kath. magyar ura sem volt rosszabb magyar protestáns atyjafiánál. De mindig a „hogyan”! Ezen mult

láttam a kolostorban, ha meglátogattam a cousinejaimat, ilyen csinos leányt az ember nem felejt el oly könnyen! Látta még arra is emlékezem, hogy mit szavalt a negyedik osztály vizsgáján... A megfagyott gvermeket, — ugy-e? Nyitott, szőke hajával, kurta fehér ruhácskájával és fekete harisznáival enni-
való csinos volt. — olyan, mint egy baba...
Ilonday tetőtől talpig végigmérte Olgát, aztán szárazon mondta:
— Most is csinos ám!

Ez az Ilonday Gyurka néha kissé szemtelen volt, de alapjában véve nagyon jó fiú. Már tul járt a harmincon, némi hajlama is volt a hizáshoz és szerette a protektor-nagybácsit adni. Különbben a vármegyve egyetlen adósságmentes birtokosa volt és kamarás, — e két tulajdonsága kivételes állást biztosított neki a fiatalok közt.

Az elmés báltrendező intett a cigánynak, — a négyes galopban ért véget, Ilonday, aki csak akkor táncolt, ha kissé felöntött a garatra, — de akkor ész nélkül táncolt, — ki sem akarta többé bocsátani Olgát a karjai közül.

— Felségesen táncol! — mondta egyremásra. — Felségesen, mint maga Kalliope. (Azt hiszem, Terpsichore-t akart mondani).

Olga pedig járta, lángvörös arccal, elálló lélekzettel, bomladozó hajjal. Valami boldog, izgató zene is volt...

minden, ez ázott közöttük mély elválasztó medret.

S ez az állapot ma sem változott meg, egyidős talán a magyarság európai életével. Mit akarunk? A lehető legjobbat mindig. De mikép valósítsuk meg? Ide már csakugyan kevés a jószándék. Isten különös megvilágítására volna szükségünk, hogy e jószándék nemhogy kárba ne vesszen, hanem pusztító csapássá ne váljék. S ez a pusztító veszedelem a jószándékok ellenére amál kárhozatosabbá szokott fajulni, mert testvér a testvérben elveszti bizalmát s hajlandók vagyunk egymásban majd hazaárulót, majd meg szűk látkörű, nagypipájú maradiú látni. Valóságos nagyidai cigányvilággá fajul sokszor a legszentebb ügy is, közbe pedig a német generális játszva beveszi Nagydát. Rettenetes veszedelme volt ez mindig a magyarnak — Isten csodája, hogy még élünk.

S midőn még ma is keressük az utvesztőtől, a visszavonásból s gyanúsításból a kivezető utat, — Deák Ferencré megint tekintetünk, hogy világot gyuitson.

„Sokat gondolkoztam, — ugymond — hogy a mi nemzetünknek mi lehet a miszsiója s ugy látom mostani helyzetünk, hogy nekünk az igazságról kell élnünk s küzdenünk s a vallási, nemzeti s társadalmi osztályok közt az igazságot kell diadalra juttatnunk. S fennmaradunk, sőt szép jövő áll előttünk, ha mi rendeltetésünkhöz, az igazság szolgálatához hűek maradunk!”

Tehát az igazság megvalósítása! — Az igazság kétfős tartalmában: veritas és justitia. Mert a magyar nyelv e kettőt, melyek elválaszthatlanok, egy szóval is ki tudja fejezni. Igazság annyi, mint: valóság; és a valóság szerinti cselekvés a közdolgozokban: igazságosság.

A választójogi kérdésnél mi az a valóság, melyet szem előtt kell tartanunk, hogy szerinte, tehát igazságosan cselekedjünk? — Avagy kerüljük a kérdésre adandó feleletet, mert nem merünk az igazságnak szemébe nézni? Ha féne a magyar nemzet, a nacionalisták szerint a „fajmagyarság” a valótól s a szerinte való cselekvéstől a választójogi kérdés eldöntésénél, akkor nagyon szomorú lenne nemzeti jövőnkre kilátásunk. Amely nemzet fél a valótól, a realitástól, az épp ugy halott, mint az egyed, mely az életet ki nem bírja. Csak temetés a hija, hogy a feloslás annál kártalanabb legyen. De viszont, amely irányzat radikalizmusában elszakítja magát a szerves élet egységéhez tartozó multtól, a nemzeti történetétől s annak tényleges meg-

nyilatkozásától a jelen élet folyamában, hogy csak általános eszmevilágban éljen — amilyen világ nincs a nap alatt sehol: — az az irányzat e magyar individuális élet ez ui kérdésénél, a választójogi reformálásánál, a kívánt figyelemre bajosan fog találni.

Lássuk tehát, mi itt az igazság egyik eleme: a valóság. Mert e szerint kell cselekednünk, tehát fontosnál fontosabb. Egyrészt a história ad rá feleletet, másrészt a jelen tapasztalat.

II.

Keressük azt a valóságot, esetleg valóságokat, melyek a tények megdönthetetlen erejében a magyar állami életnek elfogulatlan, tárgyilagos vizsgálata zsinórmértékül szab elénk a választójogi kérdésének rendezésénél. Az egészséges állami rend fentartásának, tökéletesítésének szükségessége ezt kívánja tőlünk, mert semmiféle reform nem lehet hasznos, ha a történelmi léttel szerves egységbe nem hozható, miként semmiféle ui életmód vagy gyógyítószer nem lehet az emberi organizmusnak hasznára, ha nem számol ez organizmus meglévő, eddig kifejlődött természetével.

Legelőbb is a „fajmagyarság” kérdéssel jöjjünk tisztába, mert ugy látszik, hogy ez öbb tekintetben zavarólag hat az eldöntésnél. Azt hisszük, mindjárt most jelentjük ki, hogy ez a kérdés a választójogi rendezésénél teljesen eliminálható. Miért? Mert a história útmutatása mellett Magyarország fajmagyarságról beszélni nem lehet. Ha még oly kellemetlenül is érintene egynemely hevesebb temperamentumot, kötelességünknek tartjuk azt mondani, hogy ma fajmagyarságról beszélni, kultur-dekadencia, regresszivitás. Nem látunk fajilag egységes, primae originis népelemet már a mai hazába való beköltözésnél sem. A katonai szellem s ebből származó fegyelem s a közös érdek volt az egységet fenntartó erő már akkor, nem a faji azonosság; legelőbb csak később járulhatott ezekhez hozzá a nyelvi egység, mert ahol közös érdekek vannak, ott egész természetesen kell, hogy kialakuljon a könnyű érintkezésért az egységes nyelv is, minden különös kényszerítő eszközök nélkül is. S ez az állapot később is folytatódott; a sok bevándorlás mind hozzájárult ahoz, az erős államegység s közös érdekek vas logikájú természetességével, hogy itt egy újabb formatió fejlődjék ki: mondjuk „a történelmi magyar faj”, más szóval a magyar nemzet. Mert fajok a história előtti idők ismeretlen méhéből születnek, nemzetek pedig a história világa mellett jönnek lét-

döltek, csak ez az egy pár forgott-rezgett inég a primás előtt.

— Olga, — lihegte Ilonday, — látta, én most be vagyok csipve, de azért tudom, hogy mit beszélek... Maga olyan édes teremtes!

— Ilonday ur, ön igazán be van csipve!

— Igen, de ha olyan édes feleségem volna, mint maga, — akkor sohasem csipnék be... Becsületemre mondom: nem csipnék be!

— De Ilonday ur!

Fordulás közben egy pillanatra Ilonday széles vállára hajtotta a fejét. Nem kacérságból, hanem, mert megint elszédült egy pillanatra. A fiatalember szorosabban ölelte magához.

— Az anvám egyre biztat, hogy hozzak már asszonyt. Akárkit, csak asszony legyen. Azt mondja: csinos legyen csak és egészséges... Jó öreg asszony az anvám.

Olga ajkához tartotta a zsebkendőjét: — megint az a piros folt a fehér battiszton. Vér. Elhalványodott és elrejtette. Nem a félelemtől, hanem, hogy a Tarián-leányok meg ne lássák... Leszegte a fejét, mint egy beteg madár és hagyta magát ölelni-forgatni...

Valaki aztán erővel kiszedte a cigány kezéből a hegedűt. — Ilonday különben még ekkor sem hagyta volna abba a táncot.

Vacsoránál egymás mellé ültek.

— Be vagyok csipve, tudom, — mondta Ilonday, — de azért komolyan beszélek.

Zománc cim- és jelzótáblák és zománc-betük

Igen olcsón rendelhetők

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában
Debreczen, Piac-u. 49.

re. Így alakult ki az angol, a francia, olasz s más nép, így nemzódott a népfajok kereszteződéséből a magyar nemzet is. S e történelmi magyar fajnak, e specialiter nemzetnek kristályosodása: a közös érdek, államegység s magyar nyelv körül, mint tengelvek körül ment végbe. Ez már egy valóság. — Tehát fajmagyarság bevonásával ne kombináljuk a kérdést, mert fölösleges zavart okoz.

Másik valóság. Nemcsak történelmileg kialakult, nyelvén egységes nemzet jött e földön létre, hanem kialakult egy politikai nemzet is. A két nemzet nem fedi egymást, hanem inkább metszi. Politikai nemzet az volt mindig, mely az ország ügyeinek intézésébe többé-kevésbé befolyt s e befolyás a történelmi idők folyamán mind határozottabban kidomborodott. E jogban azonban nem mondhatjuk, hogy mindazoknak része volt, kik a nyelvi egységben benne éltek, mint magyarok, míg ellenben benne voltak olyanok is, kik e nyelvi egységen teljesen kívül álltak (erdélyi szászok, sz. kir. városok). Így ismerjük ezt a történetből, tehát ez is valóság, melyet számon kell tartanunk.

Mit látunk még? Politikai joga a történelmi idők folyamán annak volt ez országban, ki a honvédelemhez, élete adóival, vérével járult hozzá. Ilyenek voltak: a főpapság, főnemesség s köznemesség, kikhez hozzáveszük még a negyedik rendet, a polgárságot, mely később mint a politikai nemzet részese a maga módja s királyával történt megállapodása szerint szintén kivette részét ebből a kötelességből. Ugyancsak e négy rend volt az, melynek birtok volt a kezén. Tehát honvédelem, birtoklás és politikai jogok gyakorlása együtt járt. Az ország békéje s érdeke egy volt az övékével. A jobágság, mely sem saját birtokkal nem rendelkezett, sem politikai jogokkal nem bírt, a honvédelemhez sem tartozott az urakkal osztozni. Egyszer fegyverezték fel a török ellen, s akkor is véres pusztítás járt nyomában az 1514-iki pórlázadás idején. Mert nemcsak politikai jogok nélkül élt e munkástömeg, szolgálva verejtékkel s egész élete folyásával a minden magzatával s vagyonával a jogi nemzetet, hanem kivételtették őt kegyetlen önzéssel emberi természetéből is. Hisz még a lelke is uráé volt, mellyel pedig egyedül Ura Istenét kellett volna imádnia. A cuius regio, eius religio" gyakorlatla különösen a vallásharcok idején ismeretes. Ez is oly valóság mind, mit felednünk nem szabad.

— Mi jut eszébe? Egy kamarás és egy kalmárleány!

— Ei, nem kell nekem familia. — elég uri az enyém . . . Komolyan beszélek. — maid mezlássá holnap.

Olga nevetett rajta. Látta, hogy mámoros, de tudta, hogy komolyan beszél. Valami ideges, kacér jókedv vett rajta erőt. Ott ült, hátradőlve székén s fejtől halkán ringatva, hallgatta a duhai nótákat, amelyeket Ilondav huzatott a fülébe. Néha megnevedesítette a kát a pezsgő habjaival, azt se igen bánta, ha koccintás közben Ilondav megérintette ujjait. Szép volt ez a leány, elbűvölően szép, azzal a piros folttal a csillogó szeme alatt.

A pihenő óra után meztől táncolni akart. — Olga, talán sok lesz? — aggódott az anvia.

— Csak ez egyszer, anvám. — csak ez egyszer hadd mulassak kedvem szerint. A többit aztán nem bánom . . . Nézd, a Tariánleányok is táncolnak!

Lecsusztatta válláról a fehér-prémes belépőt és Ilondav karián a táncsterembe sietett.

Virradóra végre ágyba került. Lefeküdt, — diadalérettel és sötét seitelmekekkel telve, — boldogan és betegén!

Tavaly jártam lenn utoliára a hazámban.

Másik valóság az, amelyet már a magyar nemzet kialakulásának geneziséből is ki kell következtetnünk, hogy voltak nálunk mindig oly lakói is az országnak, kik, mert vagy távolabb estek az egységesítő vonzóerőtől, mely a magyar nyelvben nyert életet, vagy mert nagy tömegben lévén e vonzás, megfelelő ellenállásra talált: nem asszimilálódtak a magyar nyelvű nemzettel, tehát idegenek maradtak ugyszólván az állami egységen belül, mert sem a politikai, sem a nyelvi nemzet egységében belé nem illeszkedhettek. Ezek: a nemzetiségek, úgy az autochtonok, mint a később betelepítettek és bevándorlottak. Tehát voltak és látjuk, vannak ez állam területén történelmi multtal, legalább is léttel bíró nemzetiségek, illetve fajok is. Ezeknek faji voltáról már inkább beszélhetünk, mint fajmagyarságáról.

Szóval összefoglalva röviden: látunk kialakulni egy erőteljes államegységet, mely a a koronában nyer pregnans kifejezést. Ezen egységen belül kifejedik a magyar nyelvű nemzet; kifejlődik továbbá a politikai nemzet, a „nobilis gens hungarica“: s találunk egy jogok nélküli szűkölködő poliglott tömeget, részben magyar nyelvűekből, részben fajokból (nemzetiségekből) állót. A politikai jog pedig, mint östermészeti örökség, a vagyonnal s véradóval áll kapcsolatban.

S mi a mai állapot, a mai valóság? A magyar államegység megvan. Kifejezése a korona. Magyar nyelvű nemzet is él s fejlődik, a főkapcsolat itt szép magyar nyelvűnk. Vannak fajok, illetve nemzetiségek is, kik eltérő diomákat használnak törvénybiztosította joguknál fogva. De más alakot öltött az alkotmányos élet kialakulása folytán a politikai nemzet. A politikai nemzet köre megnagyobbodott, fedi az államegység nagy körét. De disharmoniát érzünk ma benne, bizonyos ellenmondás van a régi politikai nemzet jog és kötelességbeli élete s a mai politikai nemzeté között. S mivel ezt a disharmoniát érezzük mindnyájan s az egészszégtelen az államéletre nézve, kívánjuk egész természetesen a disharmonia megszüntetését a történelmi egységes életműködés érdekében. Miben áll e disharmonia? Egyenlő a birtoklási jog; az adózás vében s vagyonban mindenkire egyenlően kötelező — de nem ugyanaz a politikai nemzet minden jogi anyának politikai joga.

Esős, rozskedvű nap volt. — a kis város házai félnéken és szürkén lapultak meg a gót templom nagy tornya körül, hanem azért mégis kimentem a temetőbe. Tiszteletgondosból, hogy meglátogassam egy pár jó embereket odakünn.

A kápolna mellett egy új kriptát fedeztem föl. Mikor megálltam a csinos márványemlék előtt, a fekete felhők közül leszürodött egy meleg napsugár . . . Az emlék azt a bizonyos márvány-géniust ábrázolta, aki fölfordított fáklával a kezében, sirva borul egy hatalmas kőurnára. Az urna talpzatán egy név: Ilondav Ilondav Olga. — elhunyt boldog házassága harmadik évében . . . (A családi nevét nem irták ki. — rosszul festett volna az ősi Ilondav név mellett . . .)

Nemrég temették csak. — a kriptát egész halmaz, még elég friss koszoru fedte. Egvet a kőurna nyakára akasztottak, széles atlaszszalagján tisztán olvashattam: Feledhetetlen barátnőjének a Tarián-család.

A koszoru nedves tubarózsái fölött egy árva fehér pillangó járt bolondos táncot. Alkalmassint becsipett az erős illattól.

Nekem egy pillanatra úgy rémlett, mint ha ez a fehér pillangó a szegény, jó, ostoba kis Olga lelke volna, aki halála után is folytatja a táncot. — hadd lássák a Tarián-lányok, hogy ő a másvilágon is jól mulat!

A nagyenyedi szózat

Egy politikai nyilatkozata

A magyar politikai élet még mindig annak a hatalmas beszédnek hatása alatt áll, melyet a miniszterelnök csütörtökön Nagyenyeden mondott el s amely sokáig lesz témája és problémája a magyar politikai világnak.

E nagyszabásu beszédéről egyik kiváló politikusunk, akinek személye és szava nagy sullyal bír, a következőket mondta fővárosi tudósítónk előtt:

— Ez nemcsak képviselői beszámoló a multról, hanem kormányelnöki utmutató a a jövő számára. A multról annyi van a beszédben, hogy Lukács eleinte bizott a parlamenti zavaros állapotok békés uton való kibonvolításának lehetőségében, meg is próbálta az ellenzéki kívánságok honorálását egy választójogi törvénytervezettel, sőt aztán — hogy „türelmének felét adja“ még egy második tervezettel is, de mivel a legfontosabb állami érdekeket nem volt hajlandó alávetni az ellenzék diktatorikus követeléseinek, az ellenzék pedig még tárgyalási alapul se fogadta el Lukács javaslatát, hát így aztán az úgynevezett béke nem sikerült. Következett a június 4., mely után az ellenzék szerepvivői máig folyt azon igyekeznek, hogy magukat mártirkoszorúval feükön áldozatoknak tüntessék fel, holott nem mártírok, csak — színészek, akik az ország közönségének könyörületére spekulálva gvuitogatiák a görög tüzeket, hogy ezeknek megtevesztő hazug s csupán az ellenzéki hatalmi érdekeket, de a nemzet iavát soha sem szolgáló fényénél színpadias hatással izzgathassanak, úgy a felsőség, mint a kormány, a többség s az elnökség és „mindenféle legitim hatalom ellen“. Hát ezeket a „rossz vagy jó“ színészeket, akik törvényhozóknak nevezik magukat, de legkevésbébb tisztelettel viseltettek a törvényhozás iránt — szorította megérdemlett háttérbe a június 4., egy olyan ad hoc házszabálllyal, amelyet a többé-kevésbé rossz vagy jó színészek azelőtt négy esztendővel maguk csináltak önmaguknak boldogult boldog koalíciós korokban. Ez a mult.

— Ezen tehát hiábavaló és fölösleges időpocséklás lamentálni az ellenzéki jó vagy rossz színészeknek. Ezen már változtatni nem lehet. Tessék a színpadról leszállani és maszkírozás nélkül való igazi ábrázattal odaállani a parlamenti normális munka végzésének ekeszarva mellé. A nyomorult viszonyok közt Magyarország szegény, becsületes, munkás népe verejtékes munkával dolgozik, küzd, harcol a közért, a hazáért. Tessék szántani mélyen, ne színfalakat hasogatni lármában. „Térjen vissza az ellenzék végrevalahára a régi tisztességes parlamenti eszközökhöz, erkölcsökhöz, szokásokhoz és gvakorlathoz“. Ez az igazi restitucio in integrum. Ez a jövő. Teljesítse mindenik párt az őt megillető munkakörben a haza iránti kötelességét. A többség alkosson, a kisebbség kritizáljon. Törvényalkotásoknál sip, dob, trombita nem értelmes hang. Az emberi élőszó elokvens beszéde, ez a legszebb zene. Tessék az ellenzéknek beszédeket, szónoklatokat tartani, mint Ghiczv Kálmán idejében, vagy Szilágyi Dezső korszakában. A képviselőséghez nemcsak dobolási rátermettség, hanem ész kell, tanultság, pallérozottság, beszélni tudás. Ezeket a magasabb, nemesebb tulajdonságokat tessék elővenni ellenzéki képviselő urak s ezekkel résztvenni a parlament normális működésében, akkor aztán restituálhatják azt a régebbi tisztességes, alkotmányos korszakot, amikor (ellentétben

Zacherlin

csakis üvegekben, ahol hirdetések kifüggesztve

a koalíciós felfogással) mindenki azt tartotta, amit most Lukács László nagyvenvedi beszédében egyik tételül állít, hogy ellenzékre okvetlenül szükség van és ennek az ellenzéknek nevezetes feladatai vannak. Ott van elsősorban az ellenzéknek feladata, amelyet gvakorolnia kell és ott van másodsorban az a tevékenység, hogy nagy ideális eszméket tűz ki, mint követendő és megvalósítandó célokat, amelyek szolgálatában az ellenzék mindenkor nevezetes faktorává válhatik az ország minden irányu fejlődésének. Tessék így felfogni az ellenzéki hivatást, mondja a nagyvenvedi szózat. Lesz-e ennek a felhívásnak fogantatója, nem tudjuk, csak annyit tudunk a miniszterelnök beszédéből, hogy a jövő alakulása egészen az ellenzék magatartásától függ és ha ez a magatartás minden ízben számítás ellenére újra a régi csapásokon járna, a munkapárt akkor is nyugodtan nézhet a jövőbe, mert a nemzet akaratát, békét óhajtva, harctól nem félve okvetlenül érvényesíteni tudja.

A Hortobágy

Halálát zengik országszerte.

Aligha van Magyarországon ember, aki ne ismerné e nevet: Hortobágy. Délibábos álomképeket lát rajta mindenki, mi pedig itt hon egy holtan fekvő nagy tőkét sirattunk benne, egy darab nemzeti vagyonnak halott voltát, amelyen az elmaradottság, a kiváltságosság ült fekete variúként.

Másutt messze még a Hortobágyra gondolták a legelő gulyák százait, mi pedig láttuk, hogy harmadára olvadt le a valamikor hire negyvenezer, ötvenezer darabot számláló gulyák száma. Lézeng már csak a Hortobágyon az állat, a kolompot megrázni is lusta a szikes, kitaposott legelőn s várja, hogyha beüt a nagy meleg, kijöjjön érte a szekér s fölrajkák rá, mert sovánvra száradt lábain haza nem tud menni maga.

A hasznosítás kérdésének hire is bejárta az országot s nem egy helyen fűztek ahhoz reflexiókat. Ime az egyik:

Hortobágyi csárda mellett, gulva, ménes ott delelget . . . Negyvenháromezer hold, Oriási terület. Hatalmas szántó a délibáb játékainak. Kupolás paloták, hüsligetek pompáznak az aszu fű sarja fölött. Nem is volt más kulturája a Hortobágynek, csak az, a mit a délibáb varázsolt föléje. Negyvenháromezer hold parlagon hevert. Jóformán gazdátlanul. A Hortobágy Debrecen város tulajdona, de a debreceni gazdaközönség külön jussot formál hozzá. Amíg csak a régi gulyaménes költészetet szolgálta, nem pereltek érte. Békésen harangozott a legelésző téhen nyakán a kolomp. Pásztorúti és kutvaugatás hirdette szemnek, fülnek a Hortobágy lélekzetvételét. Szűz talaját eke fel nem törte. Az aranykalásból ringó rónaság megtört a Hortobágy határain. Mintha átok ült volna ezen a nagy területen, mintha azért hagyták volna parlagon, mert a fehér sziken sovány fűnél egyéb úgy sem terem meg. A Góbi sivatagon üznek olyan nemzetgazdálkodást, mint eddig fűztek a Hortobágyon.

Most kiderül, hogy a Hortobágy áldott ország s csak az amugy is dús gazdag Debrecennel eshetett meg, hogy nem törődött az azal a félmilliónál mindenesetre több évi tiszta jövedelemmel, amit a Hortobágy okszerű művelés mellett szolgáltat. Ez már nem is egy város hanyagsága, hanem országos érdek. Nagynehezen keresztül is hajtották a civisek makacszkodásával szemben a Hortobágy hasznosítását. Serényi miniszter pedig egyenesen ráparancsolt a városra, hogy miként hasznosítsa az oriási területet. A civisek, akik el-

esnek az ingyen legelőtől, most perrel és vérontással fenyegetőznek; de ez az okvetlenkedés már nem gátolja meg a Hortobágyot abban, hogy oly sokáig elmulasztott nemzetgazdasági hivatását teljesítse . . . És most jöjjön egy szentimentális akkord a pusztuló hangulatról. Hogyan írjon Petőfi egy újabb dalt a hortobágyi csárdáról? Szólhat a zene a Gand-caféban, Szaboleska nem rója meg a nevetgélő urakat, dámákat, s nem zengi többé: Mi van azon sirni való, hogy a gulva ott delelget valahol a sárda mellett. — De lesz negyvenháromezer holdon több buzaárpa, zab. A halott Hortobágy életre kél és új hivatást teljesít. Mint költői alany, úgy is már megtette közelességét. Fizessen adót a Hortobágy. Eddig hegedülő tücsök volt, álljon be most szorgalmas hangvának. — Az országnak ugyanis oly nagy szüksége van a hangyákra.

Presbiteri gyűlés

A parochiális körök megalakítása körül.

A debreceni református egyház tanácsa szombaton délután presbiteri ülést tartott, melynek legfontosabb tárgya a parochiális körök szervezése körül mozgott. Az új segédlelkészek alkalmazása miatt ugyanis szükség, hogy a lelkészi lakások mellé segédlelkészi szobák is rendeztessenek be, melynek fűtése, világítása és gondozása is az egyház feladatát képezi.

A mai ülésről következő értesüléseink vannak:

Kaiblinger Fülöp dr. jogakadémia. Oszváth Ödön és Bessenyei Lajos dr. főgimnáziumi és Ecsedi István tanítóképző intézeti tanárok megválasztását az egyházkerületi közgyűlés közli.

A felsőbb leániskola ondódi telkéből a gazdasági bizottság javaslatára az egyház 1600 négyzetögl földet engedett át tanvári állami elemi iskola céljaira. A város kéri, hogy ez a határozat ne csak az állam, de a város részére is biztosítsa az illető területet. Teljesítették.

A lelkészi kar a parochiális körök szervezeti szabályának keretében azt az előterjesztést teszi hogy a lelkészi kar nem kötelezhető arra, hogy az újonnan szervezett vallástani segédlelkészek részére sajátárból adion lakást, fűtést és világítást. Ez a lelkészi javadalom megcsökkentését jelentené. De még díjazás esetén sem kötelezhető a lelkészek az eféle gvámkodásra. Ezért oly előterjesztést tesz a lelkészi kar, hogy az egyház határozza meg az összeget, melyet fűtés, világítás és takarításért fizetni hajtandó s ezt mindenkor utalvánvozza az illető segédlelkész kezeihez. A presbiterium ehhez hozzá is járult és 200 koronában állapította meg a segédlelkészek lakbérpótlékát.

Az iskolákat építtető vegyes bizottság július 20-diki ülésén több iskola emelését mondta szükségesnek, az egyház pedig az ahhoz szükséges telket díj nélkül engedte át a városnak, ha az iskolákat felépíti. Azonkívül az egyház évi 1000 korona javadalom és lakással, ahol ez nincsen lakbérrel járul az iskola fenntartásához.

Az Árpád-téri templomhoz építendő lelkészlak kivételét Tóth István debreczeni építészre bízták, aki 92.203 kor. 33 filléért fogja felépíteni az egyemeletes lelkészlakot, melyben egy földszinti bérlakás és két bolthelyiség is épül.

Nagyobb vitára a 12. pont adott alkalmat, melyben 60 korona körül támadt a presbiterium tagjai között nézeteltérés, mely összeget egy vallástani lelkész vett fel a Debreceni Kereskedő Társulat pénztárából, állítólag jótalanul. Ezt az összeget a társulat az évi vallásdíj 800 koronát kitevő honoráriumából le is vonta az egyháztól, hogy tehát ez se károsodjék, a presbiterium ki-

mondta, hogy a 60 koronát az illető lelkésztől visszaköveteli.

Tudomásul vették Káposztás Imréné tanítónő nyugdíjaztatását s az új pálvázat kiírását.

Végül az elnökséget felkérték a Timár Imre elhalálozása folyamán megüresült egyházi irnoki állás betöltésére, melyben ideiglenesen Báthory Kálmánt alkalmazták.

Egy év a munkásgimnázium életéből

Új tanfolyam az új tanévben.

A debreceni munkásgimnázium a múlt iskolai év folyamán igen szép sikerrel működött. Szerény keretek között, szerény eszközökkel folyt a tanítás úgy az elméleti uton, mint a vetítéses előadások keretében. — Az elméleti óráknak az a céljuk, hogy a rendelkezésre álló idő alatt a tanulni vágyó iparos ifjuság körülbelül azokat az ismereteket sajátítsa el, amiket a polgári iskola negyedik osztályra nyújt. A múlt évben két tanfolyam működött. Az első tanfolyam a polgári iskola első két osztályának tantárgyait tárgyalta, a második a harmadik osztályt. Az eredmény is elég jó volt; 65 hallgató közül 27 kért és kapott engedélyt a helybeli tanfelügyelőségtől, hogy a tanfolyam befejezése után a hajduszoboszlói polgári iskolánál magánvizsgálatot tehesse. Többen visszaléptek a vizsgálatról, aminek az oka egyedül az volt, hogy nem volt pénzük a vizsgadíjra. — Mert bár a munkásgimnáziumi oktatás teljesen ingyenes s tandíjat sem fizetnek a hallgatók, a vizsgadíjat meg kell mindenkinek fizetni.

A jövő iskolai évben három tanfolyam nyílik meg. Azok, akiknek 4—6 elemi osztályuk van, az első tanfolyamba vétetnek föl. Egy vagy két osztályos középiskolai vagy polgári végzettséggel a második tanfolyamba iratkozhatnak be s végül három középiskolai vagy polgári képzettséggel a harmadik tanfolyam hallgatói lesznek s a tanfolyam befejezése után a megfelelő osztályokból magánvizsgálatot tehetnek. Hogy pedig a vizsgadíj ne szolgáljon akadályul a magánvizsga letételénél, minden hallgató kötelezi magát havonként vagy hetenként bizonyos összeget befizetni, hogy a tanfolyam befejezésével a vizsgadíj meglegyen. Alapos ok nélkül a magánvizsgálatról elmaradni nem szabad, aki pedig elmarad, annak a befizetett pénzét a munkásgimnáziumi könyvtárra fordítják. A magánvizsgálatot a hajduszoboszlói áll. polgári iskolánál teszik le a hallgatók tandíjmentesen. A tanfolyamokra már most lehet jelentkezni dr. Zalai Jánosnál (Vigkedvői Mihály-u. 11.) az esti órákban.

A vetítéses előadásoknak is igen szép eredményük volt. Igen öröndetes látogatottságnak örvendettek különösen a gazdasági előadások, átlag 110 hallgató volt jelen egy-egy előadáson. Több szociológiai irányu és fizikai előadás is nagy tetszést aratott. A munkásgimnázium rendezői a m. kir. honvédség részére is az előadásokat, melyeknek száma 9 volt.

Ilyen sok irányu munkát anagyi eszközök nélkül megoldani nem lehetne, ha a város nemes tanácsa, a kereskedelmi és iparkamara, a Csokonai-kör, az előbbi 300, a két utóbbi 100—100 koronával nem tenné lehetővé a munkásgimnázium zavartalan működését. István ezmalom 30. Első takarékpénztár 10 koronával segítette a munkásgimnáziumot. Pedig még többre van szükség. Ez év folyamán akariuk megvenni a már 350 kötetből álló könyvtárt is, mely ismét új kiadást jelent. De számít a munkásgimnázium a iószivű és pártoló közönségre.

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztóhereshedőnél, Debreczen, Rössuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

Harc a magyar püspökségért

Nyiregyháza megint mozgolódik

A napokban az audiatu et altera pars elvénél fogva is helyt adtunk egy igen tiszteltreméltó helyről jött ellenvéleménynek, amely a görög katolikus magyar püspökség székhelye kérdésében Hajdudorog helyett Nyiregyháza mellett foglalt állást.

Mi elejétől kezdve Hadudorog mellett foglaltunk állást és amellett harcolunk ma is, hogy az új püspökség székhelye, másutt, mint Hajdudorogon nem lehet. Meghamisítása volna a történelmi jogok, érdemek és az igazság alapján született pápai és királyi akaratnak az, ha elvennék Hajdudorogtól a püspökséget, amely ott méltó helyet talál. A község erős, fejlődő, gazdag és szinig-vérig magyar, ami a fő, sőt legfőbb. Míg éppen a főszempont a tót Nyiregyházánál nincs meg.

Mégis Nyiregyháza csak azért, mert véletlenül s az ottani állapotokról megjelent hírlapi tudósítási szerint nem nagyon érdem szerinti város. mozgalmat indított és erős harcot viv, hogy övé legyen a püspökség.

Erről s arról, hogy már eredményeket is ért el az a küzdelem, szól az alábbi tudósítás, amely tele van tendenciával, valószínűtlenséggel és valótlanossággal. A tudósítás a következő:

Az akció a legbiztosabb uton halad a siker felé és a kormány nemcsak figyelembe veszi Nyiregyháza aspirációját, de a magyar kormány és a pápa képviselője között meg is indultak a tárgyalások a nyiregyházi székhely dolgában.

A görög katolikus magyarok nincsenek megelégedve a hajdudorogi székhellyel, állandóan napirenden van ez a kérdés és rendkívül komoly helyeken is szót emeltek azért, hogy az új magyar püspökségnek Nyiregyháza legyen a székhelye.

A kormány, amely a székhelykérdés végleges eldöntésénél különösen az új püspökséghez tartozó egyházközségek óhaját tartja elsősorban respektálandó, maga is behatóan foglalkozott ezzel a kérdéssel, alaposan informáltatta magát minden irányból és belátta a kormány, hogy nemcsak az érdekelt egyházközségeknek, de magának a püspökségnek, sőt az egész magyarságnak magasabb érdekei a hajdudorogi székhely ellen szólnak.

Egy előkelő állású férfival, aki jól ismeri a kormányzat belső ügyeit a napokban beszélt magával a miniszterelnökkel is a székhely dolgában. Ez az előkelő forrás közli hogy a miniszterelnök élénk figyelemmel kísérte az új püspökség területén megjelenő ujságok polémiait, tud az összes fölhozott érvekről, az illetékes és nem illetékes véleményekről és alapos tájékozódás után alakult ki ama fölfogása, hogy

Az új püspökség székhelyének legalkalmasabb hely Nyiregyháza város.

Ennél a kérdésnél természetesen az anyagiaknak is fontos szerep jutott. A kormány értesült arról, hogy ugyanis Hajdudorog teherviselő népe fél az újabb terhektől és látja a kormány, hogy a püspökséggel járó terhek Hajdudorogra katasztrófálisak lehetnek.

Ez a körülmény is hozzájárult ahhoz, hogy a legilletékesebb helyen eleítsék a dorogi székhelyt annál is inkább, mert a

a pápai bulla és a királyi kézirat Hajdu-

dorogot csak az új püspökség címe miatt jelöli meg, de nem az új püspök lakhelyéül is.

Nyiregyháza mellett így egyetlen aspiráns maradt és az Debrecen városa, amely eddig ugyan egyetlen fillért sem volt hajlandó áldozni, sőt a püspökségre igényt sem tartott, de amikor Nyiregyháza kilátásai kedvező alakulást vettek, akkor lépett föl igényével. Csakhogy a kormány úgy véli, hogy Debrecen éppen elég terhelt vállalat most az új egyetlemmel és ezenkívül is annyi új intézményt kapott, hogy Debrecen kívánsága itt nem jöhet figyelembe a sokáig mellőzött Nyiregyháza mellett.

Az előkelő politikus a napokban beszélt Lukács miniszterelnökkel az új püspökség székhelyéről és

a miniszterelnök kijelentette, hogy a leghatározottabban amellett van, hogy az új püspökség székhelye Nyiregyháza legyen.

Lukács László azt mondta, hogy azok az anyagi áldozatok, amelyeket Hajdudorog a püspökségért hozni akar, olyan tulságosan sulyosak erre a helysére, hogy összeroppanással végződhetnek. Egyszer azt, másrészt az új magyar püspökség létesítésének indokai miatt látja szükségesnek a kormány, hogy Nyiregyháza legyen a székhelye az új püspökségnek.

A kultuszminisztériumban is informálódott az előkelő hírforrás a püspöki székhely dolgában és ott kijelentették, hogy

a kormány a nyiregyházi székhely mellett van és az okiratok ilven értelemben való megváltoztatása végett tétettek is lépések.

A kuluszminisztérium és a bécsi pápai nunciatura között már megindultak a tárgyalások, hogy a pápai bullának és a királyi kéziratnak az új püspökség székhelyére vonatkozó része megváltozzék és Nyiregyháza legyen az új székhely.

A megszólaltatott politikus, akinek nevét nagy politikusan titkolják: Vay gróf főispán. Ezek után megjegyezzük: a valószínűtlenség maga az egész tudósítás, a tendencia, a tudósítás hangja, amely a beállításnál igyekszik reménybeli és pedig hiu reménybeli dolgokat bizonyosan elkövetkezőknek beállítani, a valótlanosság pedig az, hogy a görög katolikus magyar többség nem Hajdudorogot kívánja székhelynek, hogy Hajdudorog a székhelyet nem bírja el s arra nem méltó.

Nem utolsó szavunk e kérdésben e cikk, mert minden érzésünk tiltakozik a Hajdudorog ellen irányuló szemérmetlen, hálátlan küzdelem ellen s éppen a tírják Nyiregyháza részéről.

SPORT

Sportkabaré. A „Debreczeni Nvondász Sport-Club” e hó 18-án, a nagyverdei Dobos-Pavillonban, pályalapja javára, este 8 órai kezdettel kabaréval egybekötve táncstélyt rendez. (Belépti-díj: Személyieng 1.50 K, családjegy 3 személyre 3.50 K. Jegyek előre válthatók: Kontsek Kornél női divat-, Nagy Sándor cukrász (Pétrfia-u.), Gyürky Sándor papirkereskedő (Kossuth-u.), Tolnai Dániel cipő üzletében, Thaisz Arthur papirkereskedésében, Kárpóli Nándor fodrász üzletében (Eötvös-u.) és a rendezőség tagjainál. — Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Délután 5 órakor a D. T. E. pályáján a „Debreczeni Nvondász Sport-Club” I. csapata mérkőzik a Budapesti Nvondász Testedző Egyesülettel. Ezt megelőzőleg 3 órai kezdettel a Nvondász Sport-

Club II. csapata mérkőzik a „Debreczeni Munkás Testedző Egyesület” II. csapatával. — A sportkabaré műsora a következő: 1. Nyitány. Előadja Berki Lajos zenekara. 2. Üdvözlő beszéd. 3. Pikula-szóló. Előadja Szabó Sándor. 4. Monológ. Előadja Takács Eszti. 5. Ének-duett. Előadja F. I. és K. A. 6. Komoly szavaltat. Előadja Vedres Gyula. 7. Tárogató-szóló. Előadja Eberhardt György. 8. Monológ. Előadja Erdei István. Műsor után tánc lesz reggelig.

A hatmillió kölcsön

Jóváhagyta a miniszter a határozatot

Az utolsó heteknek szenzációja volt az a pénzügyi művelet, amelyet Debrecen városának sikerült megcsinálnia. A hatmillió kölcsönről van szó, amelyet a Debreceni Hitelbank és annak kitűnő vezérigazgatója Molnár Antal szerzett a Magyar Bank és Kereskedelmi részvénytársaságtól.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága mérlegelve azokat az óriási előnyöket, amelyeket jelen nehéz pénzügyi helyzetben egy ilyen nagy összegű kölcsön Debrecen városára, de a debreczeni pénzügyi helyzetre is jelent, lelkesedéssel fogadta a Magyar Bank ajánlatát s az ajánlott kölcsön elfogadását mondta ki. Tudvalevő, hogy a kölcsön fölvetelében a közgyűlést nemcsak a városi szükségletek kielégítésének sürgetése vezette, hanem az is, hogy a hatmillióból, amelynek legnagyobb részét bankokban helyezik el addig, amíg arra a városnak szüksége lesz, a ma minden tekintetben erősen érezhető pénzügyi, illetve pénzdrágaság közepette e nagy összeggel kereskedelemre, iparra, pénzügyre, termelésre áldásos eredményeket fognak teremteni.

Ez érv egy maga is olyan erős és olyan figyelemre méltó, hogy ezzel szemben el kell esnie minden olyan ellenvetésnek, amely oda irányul, hogy a kölcsönt nem kell fölvenni, mert az drága. Persze, hogy drága olyan időben, amikor községi kölcsönöket 4 százalék mellett bonvolítanak le, de ma, amikor az Osztrák Magyar Bank semmi pénzért, a többi nagy bank pedig tehát éppen nem, vagyis még kevésbé ad kölcsönt, nem mondható túlzottnak a kölcsön és azt örömmel kell fogadni. Annál is inkább, mert egymásután jelennek meg a vidéki városok kölcsöntervéről szóló jelentések, amelyek szerint egyik-másik város nem milliókig, de száz ezrekig sem tud hitelt kapni.

A hatmillió kölcsön fölvetelére vonatkozó határozatot mégis megfelelőbbé tették egyesek, bizonyára a város érdekeire való színté tulzott, de a legjobbhiszemű érzéstől és gondoskodástól vezetve.

Megemlékeztünk e felelőzéstől, sőt le is köztük azt s megirtuk, hogy a tanács, amely tudatában volt, a hatmillió kölcsön nagy áldásainak, hosszú s a kölcsön mellett szóló hatalmas érvekkel telt fölterjesztésben vitte föl a föllebezést a miniszterhez.

Egy pillanatig sem volt kétségünk az iránt, hogy e határozatot a miniszter a felelőzést ellenére jóváhagyja. E hitünknek kifejezést is adtunk s az most valóra is vált.

Kovács József polgármester, Magoss György dr. főügyész és Molnár Antal vezérigazgató tegnap e kölcsön ügyében főnőirtak Budapestben, informáltak a miniszterrel, aki ugyanaz álláspontra helyezkedett, amelyet több cikk keretében kifejtettünk és a felelőzést elutasításával a közgyűlés határozatát jóváhagyta. A jóváhagyó miniszteri rendelet azonnal el is készítette a miniszteri referens s azt a polgármester már magával is hozta Debrecenben.

A jóváhagyás két okból is igen fontos, egyik az, hogy a debreceni pénzügyi helyzet, kereskedelemnek, iparnak, termelésnek ége-

Legfinomabb angol gyapjuszövetek legolcsóbban a Posztóáruházban Hatvan-u. 5. sz. Szabott árak. szerezhetők be. Pontos kiszolgálás.

tően szüksége volt már ez áldást hozó pénzre, másrészt azért mert a francia pénzcsoport az összeget rendelkezésre bocsátja, csak a hó 18-ig tartotta fenn aianlatát, másrészt éppen ma érkezett Franciaországból az a le-suitó értesítés, hogy a francia tőkék újabb jövőbeli kilátások és a viszonyok alakulása folytán az eddig mutatott készséget is megszüntetik s pénzt semmi kamatért sem adnak.

A hatmillió kölesön összegének legnagyobb részét tehát már szállítják Debrecenbe. Tudomásunk van róla, hogy a Magyar Bank a pénztári jegyeket is kinyomatta. A debreceni pénzügy s mindazok, akiket érdekel a pénzügy helyzete, tehát Debrecen egész közgazdasági élete örömmel üdvözölheti e hírt. És e hírrel kapcsolatban újból hálás és ismeréssel kell megnyilatkozni a Debreceni Hitelbank tevékenységéről és Molnár Antal vezérigazgatójának igazán nagy és az egész várost érintő működése kapcsán érdemeiről.

Ma nyolcvankét éve...

Egykoru tudósítás a király születéséről.

Ferencz József osztrák császár és magyar király 1830 augusztus 18-án született Schönbrunnban. Születése maga annak idején a legnagyobb esemény volt a királyi családban, melyet a leendő trónörökös személyére nézve már évek óta aggályok töltöttek el. I. Ferenc egyenes és közvetlen utódjáról, Ferdinánd főhercegről az volt az orvosok véleménye, hogy utódra nem számíthat. Ferenc Károly főherceg és Zsófia főhercegné házassága óta viszont már öt év telt el, de frigyüket a Gondviselés nem tette boldoggá gyermekáldással. Következett volna a toscanai nagyherceg utánuk, de az ő házassága is gyermektelen volt, úgy, hogy már Albrecht főhercegben látták a magyar-osztrák birodalom jövőbeli kormányosát, midőn 1830 augusztus 18-án nagy örömmel költözött a Ferencz Károly főherceg és Zsófia udvarába. Ezen a napon született ugyanis a trónörökös, kit maga I. Ferencz császár tartott keresztvize és aki a kereszttségben Ferencz József Károly nevet nyert. Zsófia főhercegné már a nyár elején Schönbrunnba költözött s ott várta be a családi öröm elkövetkezését. Ferencz József születésével aztán egyszerre megszűntek a leendő trónörökös személyére irányuló aggodalmak. A királyi és főhercegisaládban legnagyobb örömet azonban mégis I. Ferencz császárnak hozott ez a nevezetes nap. Beteliesedett végre az a vágya, hogy egyenes utódja fogja követni a trónon. Az ő öröme ott lebegett az udvari ceremóniákon és Bécs városa loyális alattvalóinak lelkében. Augusztus 19-én tartották meg a keresztelő ünnepélyt Schönbrunnban a főhercegek, főhercegnők, nagyhatalmak képviselői stb. jelenlétében. A keresztelésről és Ferencz József születéséről az egyetlen pesti magyar hirtlap, a Kulcsár-féle „Hazai Tudósítások” adta Magyarországon az első értesítést, természetesen megkésve, egy héttel a születés után. A hivatalos jellegű kommuniké a főherceg születéséről ezeket jelentette:

„Fels. Tsász. Fő Hercegnő Sónia, Ferencz Károly Fels. Ts., K. Főherceg Hitvese. Aug. 18-án a Schönbrunni Ts. K. palotában lebetegedvén: délelőtt 9^{1/2} órakor szerentsésen Fő Herceget szült, a' minek örvendetes hire 24 ágyulóvéssel adatott a' városnak tudtára. — A' Fő Hercegi kisednek keresztelése igen fényes szertartással másnap délelben ment végbe a Schönbrunni pompaszalában, O Ts. K. Felsőeknek, a' Fels. Özvegy Bajor királynénak és leányának, Mária K. Hg. Asszonynak s' az ott levő minden Ts. K. Fő Hercegeknek jelenlétében. — A' Sz. Keresztsgéi szertartást Fő Mélt. Gróf Firmián Ersek vitte véghez több püspök urának s egyéb Fő Papoknak szolgálatja mellett. O Ts. K. Felsőek, mint Keresztatya Maga tartotta a' Fő Hgi kisedet a' Keresztvizre, ki Ferencz József Károly nevet nyert. — Jelen voltak az Apostoli Nuncius és minden Követségi személyek egész gá-

lában, igen számos Fő Méltóságokkal együtt. — Aug. 20-án költ orvosi jelentések szerint, mind a' Ts. K. Fő Hg. Asszony Sónia, mind a' Kised Fő Herceg kívánt jó egészségben vannak.”

A következő kommuniké augusztus 24-iki kelettel pár nappal később jelent meg a „Hazai Tudósítások”-ban. Arról adott értesítést, hogy Zsófia főhercegnének, valamint Ferencz József főhercegnek egészségi állapota a körülményekhez képest kedvező. Innen kezdve pár hónapig a magyar újság nem közöl semmit Magyarország leendő királyáról. A közérdeklődés akkor fordul ismét feléje, mikor október 4-én I. Ferencz nevenapja alkalmával a hercegprimás őt is belefoglalja ünnepi szónoklatába. Utalva I. Ferencz uralkodásának nagy eseményeire, majd V. Ferdinánd királlyal koronáztatásának eseményeire, így folytatta üdvözlő beszédét:

... végre Ferencz unokádnak, a te erkölceseid és neved örökösének, Ferencz fiadtól származónak, születése, — mely születés a mi közörvendezésünk idejére esvén, igen szerencsés előzésekkel támaszt.”

Nyolcvankét esztendő telt el azóta, hogy a magyar hercegprimás a Gondviselés örökösét kérte az uralkodócsaládra és Isten áldását az öreg király legkisebb unokáira. Ez a nyolcvankét esztendő nagyjelentőségű eseményekkel volt teljes, de a mai nap, melyet I. Ferencz császár egykori kis unokája immár mint nyolcvankét éves aggasztván egy világtörténeti jelentőségű, eseményekben gazdag élet keretében, testi és szellemi ereje teljes birtokában megért, mindenütt a világon az öröm legőszintébb és legmélyebb érzését kelti fel.

NYÁR UTÁN.

Az első találkozás.

Személyek: férj és feleség.

(Kezd vége lenni a nyaralásnak, az utcákon megjelennek a vörösré, barnára félangolosra sült arcok. Ilyenek a szereplők.)

Feleség (lelkendezve): Szervusz, édes öregem... Apuskám... (hevesen ölelgetve férjét). Csakhogy végre... Olyan rég láttalak... Drágám...

Férj (kissé meghatottan): Szervusz, édes mamuskám!... Csakhogy, végre... (szintén hevesen öleli a feleségét). De jó, hogy már megint együtt vagyunk.

Feleség (hanyagul ledobja a kalapját, az uti köpenyét s aztán örvendezve karon fogja férjét és körüljárják a lakást): Csakhogy itthon vagyunk a mi kedves, kis otthonunkban. Itt a maga rendtelenségében is minden olyan bájos, meleg, hogy valóban csodálom is, hogy miért kell nekünk hónapokra itt hagyni ezt a kis fészket... De milyen jó színben vagy te drágám!

Férj: Hát tudod, ez az élethez tartozik, ezzel a kis nyári különválással tulajdonképp magunknak tartozunk. Egy-két hónapra elváltunk, aztán megint összejövünk. És akkor jó. Aztán megint várjuk, hogy elváltunk, aztán megint összejövünk, aztán megint ilyen jó mint most. Te is jó színben vagy, drágám. Az arcoskádn ugyan nem egette egészen pirosbarnára a nap, de a szemeid azok a régi fekete gyémántok.

Feleség (nyakába ugrik a férjének): Jaj de édes vagy!... Hát csakugyan fekete gyémántok?

Férj: Még icketébb gyémántok!...

Feleség: Tudod apuskám, hogy én csak ilyenkor veszem észre a te igazán finom lelkületed. Te nem vagy olyan... olyan tucat ember. Olyan, mint amilyenekkel egész nyáron együtt voltam... Persze csupa kényszerűségből, mert te nem lehettél velem. Te olyan szelid szavu, jó lélek vagy.

Férj (szinte röstelkedve): Ugyan, ugyan édes szívem még megjáróm, hogy te fogsz szerelmet vallani.

Feleség (bizakvón): Azt nem, hanem azt nem tagadhatom, hogy ilyenkor mindig újból fölfödöllek.

Férj: Egyszóval te ugy nyár végén egy kis Kolombus, egy kis Coock vagy.

Feleség: Nos, igen. És te az új világ.

Férj (nekibátorodva): Te pedig a királynője! A milyen már rég nem uralkodott rajta. Olyan vagy, mint a biborpalástos, aranyfényű sugaras hajnal fellése... Lágy, selymes és bűbajos...

Feleség (nagyot csap a tenyerével a férje homlokára): Te!... Apu!... Ezt már én kívülről is tudom... (tovább szavalja) A szemed sugara csábos. Az ajkaid skarlátpirosak és harapni valók. Az ujjaid delejesek és rajta a körmeid opálosak!... (kacag). Én ezt mind tudom és ezekből látom, hogy te még mindig a régi nagy majom vagy, az én majmom!...

Férj (kissé lehülve): Tudod fiam, az ember ujjakat nem mondhat. Én a te részre egy egész életre így raktároztam el ezeket. Ezekbe így nem eshetik semmiféle idők molya.

Feleség (különös csipősséggel): Az én részemre, mondd? Nagyon szép! És mások részére persze másként mondd...

Férj: Ah... ah... dehogya.

Feleség: Csak legyünk őszinték. Nekem is mások, másként mondják el az ilyen kedves, minden mélység nélkül való áradozásokat. Meghallgatom őket és aztán minden rendben van. Még csak rosszul sem lesznek tőlük...

Férj: És te mindezt ilyen kedves őszinteséggel bevallod nekem?

Feleség: Igen. Egyebet nem tehetek. Hisz te a férjem vagy. Kinek mondjam el?

Férj (rövid tündős után): Igazad van. Miért ne mondanád el? Beszélj tovább.

Feleség: Hidd meg fiam, tovább nem is érdemes beszélni az egészről. Hogy kik voltak, rád nézve igazán mellékes. Mondjuk egy ügyvéd, egy festő, egy zenetanár, egy kapitány...

Férj: Egyszóval intelligens lelkek.

Feleség: Azok. Intelligens lelkek.

Férj: Ezeket én is szeretem. (Önfeledten.) Egy színész, egy festő, egy ideális kis varróleány...

Feleség (idegesen): Miről és kikről beszélsz te?...

Férj: Szintén vallok. Kinek mondjam el, ha nem neked? Ezek szintén mind intelligens lelkek voltak, ezek tőlem hallottak hasonló szépeket, mint te, mondjuk egy ügyvéd, egy festő, egy...

Feleség: És ez mind azalatt az idő alatt, míg én oda nyaraltam?

Férj: Mig nyaraltunk!...

Feleség: Egyszóval megcsaltál!...

Férj: Ugy mint te engem.

Feleség (elgondolkodva): És mindezt milyen szeretetreméltó naivsággal vágja a szemem közé... (a férj szeméi közé néz hosszan, merően.) Hát csakugyan?...

Férj (bátran visszanéz): Ugyan, ugyan?...

Feleség (sóhajtva): Nem hiszem. Ugy-e te sem hiszed?...

Férj (a szeméi hamiskásan mosolyognak): A nyár elmúlt fiam és te mondtad mielőtt elváltunk, hogy ez a kis különválás jól fog esni neked is, nekem is. Neked jól esett?

Feleség (ajkait összeszorítva): Nem.

Férj: Nekem sem.

Feleség: Jövöre együtt megyünk fiam.

Férj: Nem hiszem.

Feleség (elgondolkodva): Amint magam ismerem, neked lesz igazad. *Utisef.*

EGYESÜLET.

— „Országos Leánynevelő-Egyesület” megalakítása iránt református körökben mozgalom indult. Célja országosan szervezni a nőnevelés ügyét. Nevelőintézeteket, polgári leányiskolákat, felsőbb leányiskolákat, leánygimnáziumokat, kenyérkereseti, háztartási szaktanfolyamokat, művészeti, műveltségi és nyelvtanítási továbbképző nevelési intézeteket létesíteni, fenntartani és segélyezni. E tárgyban a megalakulás céljából folyó évi október hó másodikán délelőtt tíz órakor Budapesten később megjelölendő helyen kongresszus lesz. Az ügy barátai a kedvezményes vasuti jegyek iránt augusztus hó végéig a debreceni református püspöki hivatalhoz fordulhatnak, honnan a jegyek szeptember hó közepe után fognak szétküldetni.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FIÓK ÜZLETEK:

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz.

FEUERSTEIN

mosó intézete Piacz-utca 63.

Telefon szám: Főútlelet 11-57. sz. Flóktútlelet 732. sz

FÜREDI JÓZSEF

Debrecen zenei életét mérhetetlen gyász érte. Egyik leghivatottabb vezetője hanyatlott sirba életének delén, munkásságának fénykorában. Csak nemrég ünnepelte a Zenede Füredi Józsefet tanári működésének 20-ik évfordulója alkalmából. Mindenki, aki zenei kulturánk iránt érdeklődött, becsülte benne a fáradhatatlan munkást, a kiváló tanerőt, kinek szak tudását messze földön elismerték. — Az akkor megnyilvánult általános elismerést annál inkább megérdemelte, mert nem volt városunknak olyan zenei mozgalma, melyből ő ki nem vette volna részét az előkészítés és betanítás fáradaimait illetőleg. Tette ezt önzetlenül, tisztán a művészet iránti lelkesedésből. A meleg ováció őt boldoggá tette, de ez a boldogság rövid életű volt. Egy izgalmas, nehéz munkában tett év fáradaimait kipihenni Pöstyén fürdőbe ment, hol ismeretlen okból fertőzést kapott s dacára a műtétéknek és az orvosi tudomány minden fáradozásának, vérmergezés tünetei közt tegnap este 10 órakor kiszenvedett. Halála mélyen érinti városunk egész társadalmát.

Füredi József 1869-ben Nyíregyházán született. Zenei hajlamai már kora ifjúságában megnyilvánultak. — Szülei minden áldozatot meghozták, hogy tehetsége kellő kiképzés mellett fejlődhesse. A nemzeti zenedében, Hubay Jenő mesteri vezetése alatt fejezte be tanulmányait és nyert művészi oklevelet. Két évig szülővárosában fejtett ki tanári működésével kulturális munkát, megalapozván annak zenei életét, majd a debreceni Zenede meghívására 1892-ben városunkba jött s azóta minden tevékenységét városunk zenei kulturájának szentelte. A kamarazenének, a zenekari játéknak fellendülése összefügg nevével. Mikor tanári működését kezdte, 18 hegedűtanítványa volt. Ma száz hegedűs nyer kiképzést a Zenedében évente. Irodalmi működést is fejtett ki. Két hegedűiskolája külföldön is elismerést szerzett neki. A magyar zenének népies feldolgozását össze tudta egyeztetni a kamarazeneművek szigorú formáival és ebben a genében is kiváló produkt. Mint előadó művész, a külföld nagyobb zenecentrumaiban sok elismerést aratott és a magyar szerzők műveinek ismertetésével nemzeti kulturánkat sikeresen szolgálta. Ez év júniusában, sokoldalú működésének 20 éves évfordulóján a Zenede lelkes ünneplésben részesítette. Ebben az ünneplésben részt vett társadalmunk színe-java, elismerésével megadva a legszebb babérkoszorút, mely egy művészi célokért küzdő egyén homlokát díszítheti.

Váratlan halála iránt óriási részvét nyilvánul meg. Temetése d. u. fél három órakor lesz a József kir. herceg-utca 6. szám alatti gyászházából. Temetésén a zenede és a tanári kar testületileg fog megjelenni.

A debreceni Zenede Füredi József haláláról a következő gyászjelentéseket adta ki:

A Debreceni Zenede választmánya mély megilletődéssel jelenti, hogy az intézet érdemes és buzgó tanára, Füredi József 1912. évi augusztus hó 17-én váratlanul elhunyt. — A megboldogult husz évet töltött el intézetünk kötelékében és nagy tudásával, lelkiismeretes munkásságával hervadhatatlan érdemeket szerzett magának intézetünk felvirágoztatása körül. Temetése f. hó 18-án délután fél 3 órakor lesz a József kir. herceg-utca 8. szám

alatti gyászházától. Debrecen, 1912. augusztus 17-én. — Emlékét hiven megőrizzük!

A Debreceni Zenede tanári kara mélyen megrendülve tudatja, hogy szeretett kartársuk, Füredi József 1912. évi augusztus hó 17-én rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogultban melegsívű és megértő társunkat veszítettük el, kit ereje teljében, szakadatlan munkája mellől szólított el a kéréhetetlen halál. Temetése f. hó 18-án délután fél 3 órakor lesz a József kir. herceg-utca 8. sz. gyászházától. Debrecen, 1912. augusztus 17. Emléke élni fog közöttünk!

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Mélyen megtört szívvel tudatjuk felejthetetlen jó férjem, szeretett apánk, jó testvérünk és rokonunk, Füredi József zeneanár és hegedűművésznek f. hó 16-án este fél 10 órakor életének 44-ik, boldog házasságának 21-ik évében, kínos szenvedés után történt elhunytát. Megboldogult halottunk földi részei f. hó 18-án, vasárnap délután fél 3 órakor fognak József kir. herceg-utca 8. sz. alatti lakásunktól az izr. sírkertbe örök nyugalomra kíséretetni. Debrecen, 1912. augusztus 17. — Neje: özv. Füredi Józsefné sz. Weisz Ilona. Gyermekei: László, Irénke, Pál. Testvérei: Friedmann Hermann, Friedmann Jakab, Füredi Samu zenetanár, Füredi Sándor zenetanár, Füredi Henrik zenetanár, dr. Füredi Lajos ügyvéd, Friedmann Gizella. A többi rokonság nevében is. — Nyugodjék békével!

Egy tanító kálváriája

Karddal levágták, mert nem tudott célba találni

Nagyváradról jelentik a következő véres, borzalmas esetet:

Tegnap délelőtt a nagyváradi 4. honvéd gyalogezred negyedik tartalékszázada kivonult gyakorlatozni a város határában fekvő lövölde-térre. A század parancsnoka, Vály Miklós főhadnagy felállította a csapatot és lövgyakorlatot rendezett. A manőver zavartalanul folyt egy ideig, amíg a főhadnagy észre nem vette, hogy a tartalékszázad egy rezervista közlegénye, Sztojka Miklós szakadatlanul célt téveszt. Ugy látszott, hogy valahányszor elsüti a fegyverét, mindannyiszor szándékosan a célpont mellé lö, legtöbbször pedig közelébe se járt golyója az „irány”-nak. A főhadnagy kifogyott a türelemből, ideges lett és néhanyszor lemarháztta a rezervistát. Egymásután többször céloztatott és lövetett. A lövésekből a legény egyszer se talált. A főhadnagy már nem tudta izgatottságában, hogy mit tegyen vele, mert észrevette, hogy Sztojka Miklós dühösen morog a fogai közt valami fenyegetésfélét.

— Megállj fickó, majd ráncbaszedlek! — kiáltott haragosan a tartalékos felé.

Erre Sztojka Miklós szokatlan és vakmerő dolgot mível. Kiállt a sorból és a fegyverét két kézre fogva, odavágta a főhadnagy lába elé.

— Csináljon vele, amit akar! Ott egye meg a fene!

Katonáéknál ilyesmi a legrikkább és leg súlyosabb fegyvelemsértések közé tartozik. — Példátlan ellenszegülés, a fegyvelem egyenes megtagadása. A főhadnagnak, aki hir szerint tetőtől talpig szigorú és pedáns katona, fejébe szökött az indulat. Kardot rántott és az éles pengével teljes erejéből adáshintott

Sztojka Miklós fejére. A rezervista közlegény koponyájából vastag sugárban szökött fel a vér. Arcra bukott a század előtt és eszméletét veszítette.

Azonnal bekötötték és főhadnagya bevitette a Sall Ferenc-utcai Truppenspitalba, a hol az ügyeletes orvos konstatálta, hogy a közkatona koponyacsonttörést szenvedett.

Sztojka Miklós sarkadi illetőségű tanító, családos ember, három gyermeke van.

Öngyilkos leány

Akit az édesapja ötven korára becsül

Megdöbbsentő s a nép erkölcsi érzékének fásultságát tanusító dráma kárpitjai lebennnek meg előttünk. Ha benézünk abba a történetbe, mely pár nap óta szövődik egy leány körül s ma délelőtt maróluggal nyert befejezést. Lehet egyidőre, de az sem lehetetlen, hogy örökre. Csinos, fejlett 17 esztendő leányról van szó, aki az Évák minden bájával fel van ruházva: szép, üde és kívánatos. Anyyira, hogy egy kőműves legény, aki pedig már házassággal volt leáncolva az életben, kedvet kapott a vele való erőszakossághoz is. Ami talán nem sikerült neki, mégis feljelentés lett a dologból s a rendőrség már megindította a vizsgálatot, melyben apa és leány már ki lettek hallgatva, mikor váratlan fordulat állott elő. A leány apja megalkudott a panaszlittal s ötven korona ellenében visszavonta panaszát ellene.

Ezt a szégyent nem akarta elviselni a leány, aki ma délelőtt marólugot ivott s súlyos égési sebesülést szenvedett, mellyel a kórház falai között ápolják és igyekeznek megmenteni az életnek. A sötét hártéri dráma pedig az alábbi sorok között bontakozik elő:

Nagy Eszter 17 éves leányzó egy téglavető munkás gyermeke, aki ugy látszik nem a legjobb véleménnyel van a mai társadalmi erkölcsökről, melyeket nem is igen tud értékelni. Olyannyira, hogy azok a bűnök, melyek az erkölccsel szemben erednek, fogalmi szerint bizonyos értékkiegyenlítés ellenében el is ejthetők. Eszter maga azonban ma is azok közé a leányok közé számítható, akik Veszta istennő oltárán még „egy kis elnézéssel” áldozhatnak. Tudniillik vallomása szerint már másodizben akartak ellene erkölcselleni merényletet elkövetni. Sőt mint Vargha dr. előtt bevallotta, ez egy előtte ismeretlen munkásembernek aligha nem sikerült is. Bár e tekintetben a biológiai vizsgálat határozottan tagadó választ ad. Ami az Eszter előadása, e tekintetben szintén nem hagyható figyelmen kívül.

Nagy Eszter mindazonáltal ma is — leány. Érintetlen a szónak „igazi” értelmében. Igen formás, kívánatos, ingerlő külső megjelenésű hajadon. Valószínű, hogy mikor a téglavetőben mezitelen lábakkal és félfüvel nyitott kebellet szembetalálkozott a férfival: a kőművesvel ennek erei reagáltak a leány husából kiáradó elektromossággal s így felkorbácsolva alkalmasak voltak, hogy bolondságra ösztönözték a férfit. Ilyen esetekről már tud a némi étellel kapcsolatos tudomány. De az kétségtelen, és ezt a rendőrségnél levő iratok bizonyítják, hogy Eszter ebbe a dologba tiltakozó álláspontot foglalt

el. Amelyből dulakodás támadt s a 17 éves, ártatlan leány bemondása szerint a kőmives olyan szerepet játszott ennél a jelenetnél, amely a btk. rendelkezései szerint a vonatkozó szakaszban irt bűn kritériumát megközelíti.

E tárgyban tehát tegnapelőtt Nagy Eszter édesapjával, aki a leánynak természetes és törvényes gyámja, megjelent a rendőrségen és Mile Pál rendőrkapitány előtt elmondta az esetet, kérvén az erőszakos kőmivesnek törvény szerint való megidézését és megbüntetését. Vargha Emil dr. pedig orvos konzultációt végzett a leányon, melylyel megállapította, hogy ez a bizonyos nő hajszál, amely a leányságot az asszonyi állapottól elválasztja, még nincsen eltépve, így nagyobb szomorúságra nincsen ok.

De az eljárás annak rendje és módja szerint megindult s a bübajos Esztert, meg az édesapját több esetben kihallgatta a rendőrség. Talán a kőmives is. Aki belátta, hogy ennek — fele sem tréfa. Gondolt tehát merészet és nagyot, felkereste a leány apját s elkezdett vele egyezkedni. A sármunkás ravasz volt és agyafurt, eleintén hallani sem akart róla, később azonban engedékenyebb lett s mikor látta, hogy tényleg nem tréfa a dolog és pénz áll a hához, sietett megkötni az üzletet — a leánya becsületére.

Ötven korona volt a bér, melynek ellenében az apa hajlandó volt rákényszeríteni leányát, hogy a feljelentést vonja vissza. Amit a kőmives el is fogadott s kötelezte magát, hogy az esetben, ha a feljelentés visszavonása megtörténik, a kikötött összeget nyomban lefizeti az apának.

Tegnap délután Nagy Erzsébet harmadszor jelent meg a rendőrségen s jelentkezett Mile Pál rendőrkapitány előtt, hogy feljelentését visszavonja.

— Az apám kiegyezett az illetővel — mondta — 50 koronát fog kapni, engem is rábeszél, hogy vonjam vissza a feljelentést.

Amit meg is cselekedett. Elvégre egy gyermek csak nem állhat oda erkölcsöt prédikálni az apának. Engedelmeskedett Nagy Erzsébet. De hogy kifordult a kapun a könyve is kicsordultak a szeméből s egyszerű, paraszti eszével is elgondolta:

— Milyen utálatos is az élet!

Aztán bement egy boltba és vásárolt bizonyos mennyiségű — marólugot.

Szombaton délelőtt ezt az ölfő mérget be is vette. Az apja talán még oda sem ért a rendőrség kapujába, mikor a mentők jelentették a rendőrkapitánynak, hogy a szép, kivánatos Nagy Eszter megmérgezte magát és beszállították a közkörházba.

Pár perc múlva aztán megérkezett az öreg Nagy is, aki a légcinikusabban mondta tollba:

— Visszavonom a panaszt a kőmives ellen. Mert kiegyeztünk 50 koronába.

Mile Pál rendőrkapitány megdöbbenve nézte az emberi ábrázatu parasztot, aki a leánya becsületét 50 koronáért hajlandó elárverezni, aztán közölte az előbb érkezett hirt:

— Tudja-e, hogy a leánya megmérgezte magát?! Hátha meghal?!

— Ha meghal, akkor eltemettetem! — volt rá a szemtelen válasz.

Aztán aláírta a jegyzőkönyvet és sietve ment ki az utcára, hogy felvegye a — vérdíjat.

A rendőrkapitányság előtt várta a kőmives, meg a felesége. Ezeknek ravaszul adta elő:

— Én már megtettem a magamét, hát lássuk a pénzt, mert a jegyzőkönyvbe háromszor is bediktáltam ám, hogy ötven koronáért tettem! . . .

A leány állapota súlyos.

Gyulai Zsiga.

Vidám apróságok Ferenc József életéből.

*

1883-iki szegedi utazásából maradt fenn ez a história:

Ásotthalomra rándult ki a király és a kirándulás első utja Horgosra volt. Délelőtt nyolc órakor érkezett Horgosra, ahol a lakosság nagy örömmel fogadta. Az iskolásgyermekek is ott voltak az állomás épülete előtt s éleneztek torkuk szakadtából. Amint a király a gyerekek felé közeledett, megkésztetődött a buzgalomuk, még hangosabban kiáltották az „üljön“-t és a kis kezeiket össze téve szépen, a felséges ur felé nyújtották azokat.

— Mit akarnak a gyerekek? — kérdezte a király a mellette haladó Tisza kalmántól.

— Meg akariák csókolni felséged kezét! — mondotta Tisza.

— Akkor inkább eldugom a kezemet. — felelte a felség. — de ha megelégszenek azzal, hogy kezet fogják velük, hát nagyon szívesen állok szolgálatukra.

És vagy másfélszáz gyerekekkel kezet fogott szívesen, türelmesen.

*

Röviddel azután, hogy Ferenc József elfoglalta a császári trónt, történt a következő eset:

A császár tervbe vette egy kolerakórháznak a meglátogatását. A kórház felé való utjában kíséretét rá akarta bérni arra, hogy visszaforduljon.

— Ön családapa. — mondotta a császár. — nem szabad kockára tennie az életét.

A kíséret azzal felelt, hogy a király is családapa: apja sok millió embernek és így fokozottabban kell ügyelnie magára. A császár így felelt erre:

— Én apja vagyok egészséges és beteg alattvalóimnak egyaránt. Ha önnek beteg gyermeke fekédnék a kórházban, ugyebár szintén meglátogatná? . . .

És el is látogatott a kolerakórházba.

*

1885 őszén nagy rókavadászat volt a Rákoson, amelyen a felséges ur is részt vett. A vadászatról való hazatérében meg akarta rövidíteni a Gödöllőre vezető utat, keresztül lovagolt hát egy mezőségen, amely a katonai kincstár tulajdona volt s amelyen egy katonai raktár állott. Amint a raktár előtt silbakoló baka meglátta a feléje lovagoló vörösfrakkos urat, két kézre kapta a puskáját és rákiáltott a lovasra:

— Halt, wer da!

A lovas csak lovagolt tovább és így kiáltott a baka felé:

— Csak át akarok lovagolni a mezőn.

A katoná nem engedett és újra rászólt a lovasra:

— Itt senkinek sem szabad lovagolni, Cibil embernek legkevésbé!

— És ha mégis tovább lovagolok? — kérdezte a vörösfrakkos lovas.

— Akkor lövök! — felelt a baka és meglátszott rajta, hogy nem tréfál.

Másnap az ezredes elé, rapportra vitték a bakát. Az ezredes szigoruan nézett rá és ellentmondást nem tűrő hangon szólott hozzá:

— Maga tegnap puskával a kezében feltartóztatta a királyt. Hogy ez a iövőben meg ne történiék, őfelsége parancsára káplárrá nevezem ki, hogy a iövőben felismerie őfelségét, jól sikerült arcképét küldi magának, még pedig tíz példányban.

Ezzel tíz darab aranyat nyújtott át a bakának, aki természetesen a könnyekig meghatottan fogadta az ajándékot.

Amikor Ferenc József király és Erzsébet királynő 1885-ben Gastein fürdőn találkoztak I. Vilmos császárral, az első látogatás után a német császár erőnek ereivel haza akarta kísérni vendégeit. Ferenc József király kérve-kérte az agy uralkodót, hogy kímélie magát, de az hallani sem akart arról, hogy szándékát megmátsa. Ekkor a király hirtelen szigorú arcot öltött és rászólt a császárra:

— Ezennel megparancsolom neked, hogy itt maradj!

A német császár nem tehetett egyebet, minthogy engedelmességet tett a parancsnak. — Engedelmeskednie kellett pedig azért, mert az osztrák-magyar hadsereg ezredesi uniformisa volt rajta s ennek a hadseregnek a legfelsőbb hadurától kapta a parancsot.

*

Gasteinban, a király kedves üdülőhelyén, több napig tartó vadászatot rendeztek, a végén fejedelmi lakomát. A vendégek csak késő éjjel oszlottak széjjel s a fénves vacsora hulladékaiból bőven jutott az utolsó mosogató szolgának is. Nem csoda tehát, ha a kapus is annyira kivette a maga részét a potvapezsgőből, hogy a vendégek távoztával fizetéseesen berugott. De bár szemei félig voltak leragadva, marka a borraivalók iránti tekintetből nyitva volt. Harmadik éjszakán egy magas, felgyürt galléru katonatiszt nyitvatott kaput és anélkül, hogy borraivalót adott volna, távozni készült.

— Hohó, uracskám! — fakadt ki az elázott kapus. — ez nem iária! Felzavar az álmomból, de nem jut eszébe, hogy a zsebébe nyuljon. Hadd lássam azt, hogy kihez van szerencsém, hogy máskor ráismeriek az ilyen spórmaiszterre. Ezzel kézilámpájával a dalás természetű katonatiszt arcába világított. Ámde rémülten vette észre, hogy magával a felséges urral gorbombáskodott. Abban a pillanatban elszállt a mámor a feiéből. Előtte lebegett az irgalmatlan elesanítás veszedelme s mint ahogy a vízbe fuló ember a mentő szalmaszál után kapkod, úgy ő is azon törte a fejét, hogy miként vágja ki magát?

De csak egy pillanatig tartott töprengése, mert a következő percben öblös, hariton hangon, melyen átszövődött a legmélyebb alattvalói hüiség és jobbérvi hódolat érzete, lámpáját lóbálva s orrával majd a földet verdesve rákezdte:

Gott erhalte, Gott beschütze

Unsern Kaiser, unser Land.

Az uralkodó elnevette magát és megkegyelmezett a gorbomba fráternek.

Színház és Művészet

Hosszá . . .

*

Van valaki, aki gondol rád.

Van valaki, aki titkon imád.

Egy valaki, aki eped érted.

— akinek a tekintetét nem érted.

Egy ifju . . . szegény

Bánatos szíviü legény . . .

Én láttam az ajkad kacajra gyulni,

A szivedet boldogságban uszni.

És egyszer . . . arcodra valaki csókrózsát

lehelt,

— csókrózsá kelyhe; üdvöm temetője lett.

Mily ifju . . . szegény

Összetört szíviü legény . . .

RAPPAPORT SAMU.

— **Felhő Rózsi bucsuia.** A kabaréban hétfőn és kedden este tartia két utolsó bucsu előadását Szücs Laci kiváló kabarétársasága. Ez alkalommal teljesen új magán számokkal lépnek fel a szerenlők. Új dalokat énekel Felhő Rózsi a bájos dízőz, aki feledhetetlen emlékekkel távozik Debrecenből. A viszontlátás reményében Varias Antal szintén műsorának gazdag tárházából a legszebb dolgait adia elő, ugyszintén Tóth

Mariska a nagytehetségű előadó művésznő is új dolgokkal kedveskedik. Harmath Ilona, Elkinsz, művészek és Szücs Laczi is műsoruk legiavát viszik a közönség elé. A társaság új bohózatokat is ad elő.

HIREK

*

— **Vasárnapi istentiszteletek.** — Vasárnap a református templomban a következők prédikálnak: a Nagytemplomban Szele György lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Jánosi Zoltán lelkész, 11 órakor Bartha Dezső s.-lelkész, Kossuth-utcai templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, Ispotály-templomban Demeter Gyula s.-lelkész; városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, Csapókerti imaházban Kovács János vallásokt. lelkész, Homokkerti imaházban Kovács Lajos s.-lelkész.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban vasárnap, a király születése napján délelőtt 10 órakor Szeberényi Lajos segéd-lelkész végzi az istentiszteletet.

— **A király születésnapja ünnepe.** Ischlből táviratozzák: A király ma este szűk családi körben ülte meg születése napja előestéjét, Mária Valéria gyermekei verseket szavaltak. A király egész este deris hangulatban volt. A hadihaiók tisztiei drótnélküli táviratokban üdvözölték a királyt.

— **A munkapárt fényes győzelme.** Szabadkáról jelentik: A bástóvárosi választás a munkapárt fényes győzelmével végződött. Evetovits János munkapárti képviselőjelölt 2015. az egyesült ellenzék jelöltje Hodzsi Koszta 288 szavazatot kapott.

— **Sorozás.** A debreceni sorozások ma is folytak a Pavillon laktanyában, ahol harmadik korsorlatbeli debreceni és az idegen illetőségűek kerültek sor alá. A jelentkezett debreceni illetőségű 100 ifiuból huszonötöt, az idegen illetőségű 85 állításkötelesből harmincegyet soroztak be.

— **Eljegyzés.** Gábel Dezső debreceni tanár eljegyezte Czeizler Annuskát, Miskolcziól.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** A debreceni ügyvédi kamara a következő ügyvédek iktatta be jegyzékébe: Ericz Ernő dr. és Tvroler Miklós dr. debreceni, Füredi Lajos dr. és Vietorisz István dr. nyiregházi, Bertha Jenő dr. nagykállói, Czitter Mór Miksa dr. törökszentmiklósi, Kovács Gábor dr. szolnoki, Kulcsár Samu dr. kunmadarasi ügyvédek. Takács Ferenc dr. ügyvédet pedig, aki a kamara területéről távozott, a névjegyzékből törölte.

— **A kereskedelmi miniszter gvsza.** Nagyváradról jelentik: Beöthy László kereskedelmi miniszter csütörtökön délután Nagyváradra érkezett és innen tovább utazott Esztár községbe, ahol tegnap délután részt vett nővérének, Szunvoigh Szabolcsnének a temetésén. Beöthy László ma délelőtt Nagyváradra jött, megjelent a nővére emlékére tartott rekviemen és vasárnap visszautazik Budapestre.

— **Reformátusok a szlavonai magyarországiért.** Zomborból jelentik: Az alsóbaranya-bácszlavonai református egyházmegye augusztus hó 20-ikán tartja az idei közgyűlést Kozma László elnöklété alatt. A közgyűlésen behatóan fognak foglalkozni a szlavonai magyarországi ügyével.

— **A Good Templár rend debreceni páholya.** Mint értesülünk, magyarországi független (neutrális) Good Templár rend Debreczenben páholyt létesít. A rendnek az ország több nagyobb városában van már páholya, melyek célja az alkohollal az emberi társadalomból való teljes kiküszöbölése. A rend céljait más alkalommal fogjuk ismertetni, most csak azon reményünknek adunk kifejezést, hogy e mozgalomhoz Debreczenben is számosan fognak csatlakozni. Felvételre jelentkezhetni lehet Láng Vilmosnál az Általános Forgalmibonk r. t. tisztviselőjénél.

— **Az István-napi munkaszünet.** A debreceni rendőrkapitányság ez uton is közli az érdekeltekkel, hogy a keddi hetivásárra eső idején Szent-István napon az ipari és kereskedelmi üzemek az 1891. évi XIII. t.-c. 3. §-a értelmében csak délelőtt 10 óráig tarthatók munkában, azontul ugy a kereskedések, mint a műhelyek és gyártelepek becsukandók, Aki ennek dacára folytatja munkáját, az a vasárnapi munkaszünetről alkotott törvény szellemében lesz büntetve.

— **Eljegyzés.** Kiss Annus debreceni urleányt ma eljegyezte Klein Oszkár. (Minden külön értesítés helyett).

— **Menyasszonyok-völegénvek.** Az elmúlt héten a következő párok jelentették be házasságkötési szándékukat a debreceni m. kir. anyakönyvvezető előtt: Nagy József ref. bérkocsitulaidonos Erdélyi Eszterrel ref., Kalmár József ref. kisbirtokos Varga Juliánával ref., Dékán László r. k. lakatos-gépezés Balogh Eszterrel ref., Balogh József ref. ács Kocsis Máriaival ref., Péter József g. kath. cipész mester Fodornák Máriaival g. kath. Varga József ref. kisbirtokos Nádasdi Eszterrel ref., D. Nagy Gábor r. kath. kőműves Kraft Katalinnal ág. ev., Szalai János ref. kőműves Burai Erzsébettel ref.

— **Tanítói jubileum.** Erdőhegyről táviratozzák: Balogh József erdőhegyi református tanító a napokban ülte meg érdemes munkásságának negyvenéves jubileumát. A jubileumi ünnepélyt az egyházi és világi előláróság, a vidéki papság és tanítóság részvételével tartották meg. Az üdvözlések után a pályatársak és az egyháztanács értékes ajándékkal lepték meg a jubilánst.

— **Tüntetés Magyarország ellen.** Zarából táviratozzák: Egész Dalmácia területén nagy tüntetések vannak Jukics mellett és Magyarország és Cuvaj ellen. Az olaszok, akik azt hiték, hogy a tüntetés ellenük irányul, ellentüntetést rendeztek. Csak a rendőrség erőlyes közbelépése tudta a zavargásokat megakadályozni. Spalatóban is Magyarországellenes tüntetések voltak.

— **Franciaország nem ad pénzt.** Egyik vezető bank igazgatója, akinek a francia nagy bankokkal erős összeköttetései vannak, tegnap tért haza Párisból, ahová pénz szerezni ment. Az igazgató eredménytelenül járt Párisban. A francia tőke — a külpolitikai helyzetre való tekintettel — nemcsak Magyarország, hanem a külföld előtt teljesen elzárkózik. Bár Franciaországnak soha annyi pénzfőlölsége nem volt, mint most van.

— **Házasságok.** A debreceni m. kir. anyakönyvvezető előtt az elmúlt héten a következő párok kötötték házasságot: Áhron Lajos izr. Tolnai Ellával izr., Nagy Gyula ág. ev. Szina Irénnel r. kath., Guttmann Ignác izr. Weisz Rózával izr., Zeke László ref. Gyarmati Eszterrel ref., Kovács János r. kath. Szöllösi Eszterrel ref., Pál Sándor ref. Fejes Eszterrel ref., Rácz István ref. Nagy Máriaival ref., Körösi János ref. Tóth Amáliaival ref.

— **A kölcsönzsák.** Hermelstein Dávid Széchenyi-utca 8. szám alatt levő zsák és ponyva kölcsönző vállalatánál még a múlt hó 29-én megjelent egy paraszti kinézésű ember, aki Király Imre haiduszovátú gazdának mutatkozott be. Egy ponyvát vásárolt 43 koronáért, melyből azonban csak 11 koronát fizetett, a többi pedig postán ígérte beküldeni. Ugyancsak kikölcsönzött 50 darab zsákot is. Ugy látszik a kölcsön határideje lejárt, sőt Király Imre sem volt Király Imre, mert ma a kereskedő feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki a fenti körülmények között becsapta. A rendőrség az eset körül vizsgálatot indított.

— **Felülfizetések** a debreceni asztalos ifiúság által e hó 3-ikán rendezett műkedvelő-előadáson. Harsányi István 20 kor., Kocsis Imre, Varga Ferenc, Girtsis József 15 kor., Voita Géza, Fuchsz János 12 kor. Kiss Vilmos (Budapest), Simon Mihály, Bánvai Gábor, Dors Hugo, Kaszás Mihály, Kuczera János, Kovács János, Farkas Gyula 10 kor., Bálint József 8 kor., Bálint János 6 kor., Erdei Ferenc, Vas Ármin, Kállai József, Berényi Gusztáv, Jancso Gyula, Haidu László, Seres István, Simon Sámuel, Domán Dávid, Svarz Izso, Urbanovits Miksa, Sinkalovits Sámuel 5 kor., Papp János Szallai József, Szabó Imre 4 kor., Huszti László, Vakler Gusztáv, Vági István, Var István 3 kor., Pányoki Lajos, Szepesi Albert, Juhász Sándor, özv. Vági Izsóné, Keserü Sándor, Kozma András, Vágó József, Kárpóli Nándor, ifj. Liptai József 2 kor., Kabai József 1.20 kor., Koitán Ferenc, Korcsolai Antal 1 kor., özv. Kiss Imréné 40 fillér. Ez uton fejezi ki hálás köszönetét a rendezőség.

— **Modern könyvtár** az ország legnagyobb kölcsönkönyvtára. A legújabb magyar, német, angol, francia és olasz műveket a legelőnyösebb feltételek mellett kölcsönzi. Budapest, Andrassy-ut 38. Tessék prospektust kérni.

— **Családirtás.** Pozsonyból táviratozzák: Hamberger Teréz házmesterné ma 3 gyermekeit megölte. Levelet irt a háztulaidononak, hogy megölte gyermekeit, mert kedvese, akivel együtt élt, elhagyta s nagy nyomorban van. A háztulaidonos értesítette a rendőrséget, amely megjelent a lakáson s ott találta a három gyermeket halva. A tíz éves Kati leányát agyonlőtte. Adolf fiát három lövéssel ölte meg, majd fojtogatta. Imre fiát a bősöben fojtotta meg.

— **Szüllők figyelmébe** aianliuk Röser tanár és nevelőintézetét Budapesten (alapított 1853-ban). E kitűnő hírnévnek örvendő intézet magában foglal 3 osztályú felső kereskedelmi iskolát, mely teljesen egyenrangú az állami, községi és testületi felső kereskedelmi iskolákkal és 4 osztályú polgári iskolát. Bizonvitványai államérvényesek és az egyéves ökénységére jogosítanak. Vidéki tanulók az iskolákkal kapcsolatos nevelő internátusba felvétetnek. Értesítést küld Röser János igazgató, Budapest, VI., Aradi-utca 10.

— **Halálozások.** A mai napon a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Cziriák István ref. 35 éves, Szöllösi Dániel ref. 3 hónapos, Buthy Márton ág. ev. 70 éves, Szunvog Margit ref. 6 hónapos, Földvári Mária ref. 9 hónapos, Kollát Mihály ref. 68 éves, Forrai Jakab ref. 57 éves, Faragó István ref. 5 hónapos, Faragó György ref. 5 hónapos, Pribék Lászlóné r. kath. 32 éves, Füredi József izr. 41 éves, Takács Etelka ref. 8 hónapos.

— **Állandó dijnok** a debreceni kir. törvénytörvényeknél 2 K 10 fill. napidíjjal azonnal felvétetik. Jelentkezhetni az irodaigazgatónál.

— **Apróbb lopások.** Kállai Ferencné rosvoti multu asszony ma délelőtt besompolgott *Maklári* Andrásné Csapó-utcai lakásába, ahonnan több párnahuzatot és törülközőt el akart emelni, de *Köteles* Klára cselédleány tettenérte. — *Özvegy Popper* Dávidné a cselédje, aki a szolgálatból kilépett, meglopta. Több fehérműt vitt el tőle. — *Kókai* Erzsébet Nyomtató-utcai lakásáról pedig egy vékony aranyláncot és függőt emelt ki a szekrényből ismeretlen tettes, állítólag két cigányasszony, akik a reggeli órákban a házban csatangoltak. A rendőrség nyomoz a tolvajok után.

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvényél, cukorbetegségnél, vörhenyél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatásu. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Rapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES AGOST

Sainyo-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 2.

— **Hirdetmény.** Debreczen állomáson a ki nem váltott és kézbesíthetetlen áruk árverezése f. hó 21-én délelőtt 9 órakor a „Teherkiadási raktár” helyiségében fog megtartani: árverésre kerülnek varrogénekek, vásznak, bor és pálinka küldemények, teljes színházi ruhafelszerelések, ui kálvák stb. A raktárfőnök.

— **Ha jól, kellemesen** akarja estét eltölteni menjen a Nemzeti orfeumba Petőfi-tér 9. sz., hol az augusztusi műsor minden egyes szám egy-egy attrakció. Kezdeté 9 órakor. Belépő-díj 1 kor.

Furesaságok a klubok hazájából.

(A fekete bab. — Az aggszüzek klubja. — A londoni sóhajok klubja. — A csábitók klubja.)

Az angol nyelvű országokban van ott hon a klub-intézmény. Keletkezése, fejlődése, elfajulása leginkább itt tapasztalható. A londoni Standard egyik munkatársa érdekes cikket írt azokról a furesaságokról, amelyek embereket társaságokká egyesíthetnek, ebből a cikkből közöljük a következő részleteket.

A klub-mánia Amerikában érte el a tetőfokát. Divat, hogy az amerikai ember ne is egy, de annyi klubnak legyen a tagja, amennyinek csak lehet és a vankee legfőbb büszkesége, ha az elképzelt, legfuresább céllal alakult társaságokban részt vehet. Ezek között első helyen áll az a klub, amely ezt a címet viseli: A fekete bab. Alapszabályai a következők:

1. A klubnak negyven tagja van.
2. Tag csak aggszűz lehet.
3. Minden tag belépésekor egyszersmindenkorra fizet kétszáz korona (ötven dollár) tagsági díjat.
4. A tagok esztendőnkint egyszer gyűlések össze és a következő seanceban vesznek részt.

5. Helvet foglalnak egy asztal körül és kézzel-kézre adnak egy skatulyát, amelyben negyven fekete bab van. Harminckilenc bab fehér. Egy fekete. Minden tag húz egy babot. Akit az a szerencse vagy szerencsétlenség ér, hogy a fekete bab jutott osztályrészül, annak kötelessége egy éven belül megnősülni.

6. A klub nőszülő tagjának háromheti nászutra utiköltséget ad, berendez egy hétszobás modern lakást és két évre előre kifizeti a lakbért...

A fekete bab-nak megfelelően van egy Aggszüzek klubja Londonban. Az aggszüzeknek persze nem szabad férjhez menniök és fogadalmuk eléül állandóan egy mellűt kell viselniök, amely egy kanukulcsot ábrázol. Ha azonban mégis férjhez menne valamelyikük, az alapszabályok erre az esetre pénzbüntetést kötnék ki. A büntetés azonban igen-igen kevés és — kikötés szerint — természetesen a férfiak által fizetendő.

A sóhajok klubjának tagjait a szerelmi vágyódás vagy bánat egyesíti. A tag kötelessége, hogy éjjel és nappal kedvesére gondoljon. Ennek eléül állandóan kell egy emléket — hajfürtöt, tü, fodrot, harisnyakötőt stb. — hordania a kezében és sóhajtani — óránként legalább ötöt.

A csábitók klubja történelmi nevezetességre tett szert. Ezerhét százhatvanhatban alapították ifjú írek. A társaság alapelve ez volt: elcsábitani ifjú és gazdag leányokat, feleségül venni őket és ekként bezsebelni a hozományukat. Önként értendő, hogy minél sikeresebb és szélesebb körű működés érdekében a tag a hozomány átvétele után re bene gesta odébb állt és nézett ui áldozat után. A klub óriási keresetségnek örvendett. Nemesak Angliát hálózta be, de a szárazföldet is. Garázdálkodását annyira vitte, hogy az angol parlament végül törvényekkel és halálbüntetéssel védekezett ellene. A „virágzó üzlet” hamarosan tönkrement, noha még ezerkilencszázkettőben is volt tagja, huszonkilenc.

A többi klubokról nem kell beszámolni részletesen, elég, ha föliegvezzük a címeiket. Ime:

Emberek klubja, akiknek orruk nincsen.
A hosszúorrúak klubja.
A csufak klubja.

A hatok klubja.

(A klubnak hat tagja van akik este hatkor egy hatszögű teremben találkoznak és reggel hatig együtt maradnak.)

Az öngyilkosok klubja.

A gyilkosok klubja.

A két utolsó klub állománya állandóan változik, mert az alapszabályok megkövetelik, hogy az igen tisztelt tagtársak egy éven belül vagy maguk akasszák föl magukat, vagy őket valaki.

Ügyvédjelöltek és jogszigorlók érdeke

vizsgálják gyors letétele, mert a törvényben megállapított átmeneti idő mulik. — Minden perc felhasználható. — *Intézetünk ugyanezért a két nyári hónapban is szünet nélkül dolgozik.* — Egész nyáron tartanak azok a tanfolyamok, amelyek a szeptemberi szigorlatokra, alap- és államvizsgákra, a szeptember-novemberi ügyvédi vizsgákra készítik elő a jelölteket, — mint ez már országosan elismert és köztudomású szakértelemmel, lelkiismeretesen, alaposan és gyorsan. — A nyári tanfolyamok díja lényegesen redukált és mérsékelt. — A kereslet megcsappanása folytán az itteni megélhetési viszonyok is sokkal kedvezőbbek, mint évközben. A szigorlati követelmények szeptemberben még átlagosak. — De azután már az új rendszer köszönt be új tanárokkal, új terjedelmes tankönyvekkel, az anyag megkétszereződésével és a nívó szigorításával.

Ha szíven viseli sorsát, használja fel ezt a rendkívül alkalmasan kínálkozó időt. Forduljon hozzánk évtizedes nívós és sikeres működésünkre alapított bizalommal. — Cél szerű otthonkészítésre is igen alkalmas módot nyújtunk. A jegyzetek kölcsönadja is rendkívül jutányos a szünetekben. Szóval az elmaradhatatlan sikernek minden biztosítékát csekély ellenértékért nyújtjuk.

Felvilágosítást díjmentesen adunk.

Az ügyvédi vizsgára vonatkozó külön kiadványunkat díj- és portómentesen küldjük.

Dr. DORÓ JÓZI és Ügyvédi Szeminárium
KOLOZSVÁR, Bólyai-ut 3. szám.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel. :-

Vannak fájdalmak?
Rheuma, csont- és izmvény-szaggatása?
Ezen fájdalmak ellen leghatásosabb házi szer a híres

Király-Balzsam!

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejtájtát 5 percz alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 korona teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ
gyógyszertárában Kossuth-utca 8. színház mellett.

Mindenkor kész

húsleves

rendelkezik, ki

MAGGI kockát

5 fért készletben tart

A kocka — csupán 1/4 liter forró vízzel leöntve — 1 tányér kiváló használatra kész húsleves ad:

leveseknek betétellel való készítésére,
hamis levesek ízének megjobbítására,
főzelékeknek feleresztésére,
mártásoknak
süteknek stb.

A bevásárlásnál ügyeljen a **MAGGI** névre és a „kereszt-csillag” védjegyre!

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	858.—
Orszáki hitel	652.25
4 százalékos koronajáradék	87.85
Államvasút	715.50
Jelzálogbank	484.25
Rimamurányi	786.50
Salgótarjáni	786.—
Közuti vasút	768.50

Irányzat:

Magánleszámitólasági kamatláb:

Bécs 4 1/16 %, Berlin 4 % London 3 1/16 %

Budapesti gabonátőzsde.

Sztrass E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése	
Buza októberre	11.57
áprilisra	11.87
Rizs októberre	9.55
októberre	9.91
Tengeri 1912. év júli	
augusztusra	9.45
Tengeri szept.	9.20
Tengeri májusra	7.64

Készárú változatlan.

Magyar ipari kiállítás Fiumében. Fiumében szeptember elsején magyar áruminta kiállítás nyílik meg a Magyar Kereskedelmi Múzeum rendezésében. A kiállításon különféle ipari szakmából eddig 309 kiállító jelentkezett. Kovács Gvula udvari tanácsos igazgató már napok óta Fiumében tartózkodik, hogy a Molozichyn levő I. számú vasúti raktárt, ahol a kiállítást rendezik, megfelelően átalakíttassa. Az átalakítás félke rendszerben történik oly módon, hogy minden inarág külön fülkében nyer elhelyezést. A kiállítás szeptember tizedikéig marad nyitva és a részvétel teljesen díjtalan, mert a kiállított iparcikkek vasúti szállítását és elhelyezését a múzeum fizeti.

Egy új gabonaüzleti szakkönyv. A helybeli és vidéki gabona üzlet régóta érezte egy szakszerűen kidolgozott zsebtarifakönyv hiányát. Ezen hézagpótló munkára vállalkozott Berger József az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Köznöni Takarékpénztár Rt. tisztviselője, midőn a gabonakereskedőket és malmokat érdeklő tarifakönyvet állított össze és adott ki. Ezen zsebkönyv magában foglalja az észak és kelet magyarországi máv állomásokról és az ezen vonalakra befutó vicinális állomásokról Nagyváradra, Debrecenre, Budapestre valamint a határ állomásokra 1912 március 1-től érvényes gabonamétrek vonatkozó díjtételeket és a kassa-oderbergi, valamint a szamosvölgyi magánvasutak ugyanilyen díjszabásait. Mintegy 8 évig foglalkozott Berger a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókjánál a tarifa-ügyekkel s így örömmel hívjuk fel a szakkörök figyelmét a kellő ismerettel összeállított munkára. A könyv megrendelhető a szerzőnél Nagyváradon. Ára 10 korona.

Új cukorgvár Szatmáron. Bécsből jelentik: Egy bankkonzorcium, amelyhez Ausztria részéről a Zsivnostenska Banka, magyar részről pedig a Magyar Általános Hitelbank, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és az Országos Magyar Iparbank tartoznak öt millió alapítőkével cukorgvárat készítenek alapítani Szatmáron. Az új gvár már 1913—14-re fel akarja venni az üzemet.

NYILTTÉR. *)

Debreczeni Gazdák Bankja Részvénytársaság részvényeseihez!

Dr. Jakobovits ügyvéd a helyi lapok f. hó 10-iki számainak nyilttéri rovatában egy felhívást bocsátott volt ki intézetünk t. részvényeseihez.

Ezen nyilttéri felhívás folytán t. részvényeseink tájékoztatása végett szükségesnek látjuk nyilvánosságra hozni: miszerint az intézet vezetésében történt személyváltást az intézet jól megfontolt érdekében, erkölcsi

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

és anyagi felelősségünk tudatában eszközöl-
tük. Jakobovits dr. felhívásának az ujonnan
választott vezérigazgatónk személyét érintő
részével szemben pedig kötelességünknek
tekintjük kinyilatkoztatni, miszerint Suhajda
Béla új vezérigazgatónk, — ki mellesleg le-
gyen megjegyezve — nemcsak nyugalmaz-
zott főjegyző, hanem teljes anyagi garanciát
nyújtó birtokos, városi bizottsági tag, inté-
zetünk egyik legnagyobb részvényese s egy
vidéki pénzügyintézetnek több mint 10 éven át
volt érdeműs vezetője — rövid, de azért
mégis eredményes működésével bizodalma-
kat, sőt elismerésünket már is oly mérvben
érdemelte ki, hogy neki csak köszönettel tar-
tozhatunk, miért is működésétől az intézet
jövőjét illetően a legszebb reményeket táplál-
juk, s vezérigazgatói működéséért a tel-
jes anyagi és erkölcsi felelősséget mindnyá-
jan vállaljuk.

A rendkívüli közgyűlést különben szeptem-
ber hóban ugyanis összehívjuk, mikor is
egyéb tennivalókkal összefüggésben a tör-
tént személyváltást t. részvényeseinknek
is bejelentjük.

Kelt, Debreczenben 1912 augusztus hó
17-ik napján.

Kovács Gyula alispán, földbirtokos,
Polgár Bálint földbirtokos,
dr. Bay András ügyvéd,
ifj. Balogh István földbirtokos,
Györfi István földbirtokos,
Kertész Imre földbirtokos,
ifj. Kertész István földbirtokos,
Kertész László földbirtokos,
Medgyaszay Miklós városi tanácsnok,
Nagy Sándor sertéskereskedő és föld-
birtokos,
Neudert Richard földbirtokos,
Pákozdy Sándor várm. főjegyző,
Polgár József földbirtokos,
Udvarhelyi Géza városi tanácsnok,
Koszorús Kálmán földbirtokos,
dr. Trocsányi Béla főiskolai orvos,
Haranghy Sándor földbirtokos,
dr. Horogh Pál ügyvéd.

Regény-csarnok.

*

A cloomberi titok.

Irta: CONAN DOYLE.

Fordította: Szebenyei József.

(Folytatás.)

Éjjelenként fel-alá járkált a házban, minden sarokban égett egy lámpa, amit nekem kellett meggyújtani, mikor sötétedett.

Sokszor hallottam éjjel az én szobámból a lépéseit, amint jött-ment, éjféltől néha hajnalig is. Nagyon különös volt ezekre a lépésekre figyelni és csodálkozni azon, hogy csak bolondságból vagy álmatlanságból járja-e az udvart fel éjszaka. Néha azt hittem, hogy Indiában tanult valami különös dolgokat és most azokat gyakorolja éjszakánként, vagy hogy valami rettenetes bűn terheli a lelkét és a lelkiismerete nem engedi nyugodni, mikor más ember boldogan alszik.

Megelőzés.

Az orvosok egyre nyomatékosabban figyelmeztetik betegeiket a megelőzés elméletére, a melynek különösen krónikus betegségeknél rendkívül nagy jelentősége van. Különösen a légutak krónikus megbetegedései számos formájukban követelik a legnagyobb óvatosságot még a meleg évszakokban is.

Éppen nyáron, amikor a gégető nyákhártyáit, a torkot és a tüdőt nem ingerlik erős hurutok, akkor le-

Gondoltam arra is, hogy megmondom neki, beszéljen a tiszteletes urral, talán az megnyugtatta, de a tábornok nem olyan ember volt, akihez ilyen beszéddel lehetett volna közeledni.

Egy napon a füvet kaszálgattam, mikor odajött hozzám és azt mondta:

— Volt valaha pisztoly a kezében, Izrael?

— Szent Isten — mondom — nekem ilyen gyilkos szerszámmal még sohse volt dolgom.

— Akkor jobb is, ha nem kezd el — mondta.

— Nem is akarom.

— Minden ember a maga fegyveréhez tartson — mondta — de az bizonyos, hogy egy jó erős vasvillával tudna már bánni.

— Azzal igen — mondtam. — Jobban, mint akárki ezen a parton.

— Nagyon elhagyatott ház ez — mondta — és megeshetik, hogy csavargók és betörők megtámadnak bennünket. Jó, ha az ember minden eshetőségre fel van készülve. Én, maga, a fiam Mordaunt és Mr. West Branksomeból, aki átjön, ha szükség lesz rá, talán vissza tudánk verni egy ilyen támadást. Nem gondolja?

— Valóban uram — mondtam — jobb félni mint megijedni.

— Ugy van. Ez az, amit én gondolok.

— De ha felemeli a fizetésem egy fontoskával, én az ördögtől sem ijedek meg.

— Nem fogunk ráta összeveszni — mondta és olyan könnyen egvezett bele külön 12 fontba esztendőnkint, mintha egy tucat korsó sórról lett volna szó. — Távol áll tőlem a gyanu gondolata is, de nem tehetek róla, hogy ekkor azt gondoltam, hogy nagyon könnyen szerezhetné a pénzét, ha ilyen könnyen tul is ad rajta.

Nem vagyok éppen kíváncsiskodó vagy leskelődő természetű ember, de az nagyon sokszor megfektette az agyamat, hogy a tábornok mért járkált fel-alá éjszaka és mi lehet az oka annak, hogy nem tud aludni.

Ugy esett, hogy egy napon a lépéseket söpörtem, mikor a szemem megakadt egy rakás szőnyegen, függönyön és hasonló portékán, ami az egyik sarokban volt felhalmozva, nem mossa a tábornok szobájának airtaitól. Hirtelen eszembe jutott valami és így szóltam magamban:

— Izrael fiam, mondd, mi lenne, ha te elbujnál itt még ma éjszaka és megnéznéd, mit művel a tábornok, ha azt hiszi, hogy nincs körülötte senki és emberi szem nem figyeli.

Minél többet gondoltam rá, annál egyszerűbbnek tetszett a dolog, így elhatároztam, hogy e tervemet még aznap éjjel megvalósítom.

Mikor besötétedett, azt mondtam a fehérnépnek, hogy fái nagyon a fejem és korán aludni térek, mert tudtam, hogy a szobámban már nem fognak háborgatni. Ugy is tettem. Elvonultam korán a szobámba, ott lehúztam a csizmámat, hogy zait ne okozzon a kopogása, aztán lábujjhegyen odamentem a rakás szőnyeghez és ócska ruhához és lefeküdtem mögötte. Az egyik szememmel kukucsáltam kifelé, a testemet pedig egészen eltakartam egy öreg szőnyeggel.

Ott kuporogtam csendesen, mint egy-

ijedt egér, mikor a tábornok elment mellettem, hogy a szobájába térjen és hamarosan csend és nyugalom volt az egész házban.

Szent Isten! Nem töltöttek el még egy olyan éjszakát az egész duneigrisi bankért. Nem tudok visszagondolni arra az éjszakára anélkül, hogy hideg borzongás ne fusson végig a hátamon. Valami rémes volt ott fekiidni abban a halálos csöndben, anélkül, hogy egy hang is megzavarta volna az egyhangúságot, kivéve egy öreg fali óra ketvegeése valahol messze, a folyosó másik végén.

Hol az egyik folyosó felé nézdegéltem, hol a másik felé és mindig azt hittem, hogy onnan jön valaki, amerre most nézek. Izzadtam a hőségtől és a félelemtől és a szívem úgy vert, mintha valami örült kalapálna bennem. A függönyök és szőnyegek pedig szinte ontották belém a port és alig tudtam lélekezni alattuk.

(Folyt. köv.)

Weisz Ede

lakatos ezennel tudomására hozza nagyérdemű vevőinek és szállítóinak, hogy az általa alapított **Weisz és Ács műszaki vállalat** címen vezetett **vízvezeték és csatornázási vállalata** a mai naptól fogva mint ilyen megszűnik és az összes munkálatokat saját cége alatt és számlája terhére fogja végezni.

Ács Sándor

ur egyidejűleg megszűnt a vállalat tagja lenni, tehát úgy megbízásokat, mint rendeléseket **kizárólag alulírt eszközöl.** Tisztelettel

Weisz Ede

lakatos.

Házak és házhelyek

a Kaszástelepen, a vámospáresi út
közvetlen közelében előnyös fizetési
feltételek mellett

eladóknak.

Felvilágosítást nyújt a

Jelzálog és Hitelbank m. sz.
(Placz-utca 30. sz., földszint),

hol az ingatlanokra megfelelő
kölcsön is kapható.

Kavics-homokbánya az év minden szakában üzemben. Gözüzemű berendezés. Mindenféle **vasbeton és betonmunkához kiválóan alkalmas Szamos-folyam kavics.** Vasúti állomás Szatmár-Udvári. **Rendelvények bármikor és bármily mennyiségben a legrövidebb idő alatt elintéztetnek.**

Kizárólagos képviselő: **Hajdu és Szabolcs megyék területére Pollák Zsigmondnál, Debreczen, Deák Ferenc u. 9'**

Megrendelések: Bikfalvy Albert

tulajdonoshoz címezendők: **Berend,** posta, táviró és vasúti állomás **Szatmárudvari.** Telefon-szám 3., vagy **Mayer József** intézőhöz Szatmárnémeti, Zrínyi-utca 48. szám.

het a megbetegedett szervek teljes gyógyulását és megerősödését elérni és a szervezetet az elkövetkező tél zordságával szemben ellenállóvá tenni. A hol tehát felnötteknél és gyermekeknél csak a legkisebb hajlandóság is mutatkozik a légzőszervekben a téli hurutra, ott a nyári hónapokban a legenergiusabban kell ellene küzdeni.

Hogy e tekintetben komoly eredményt érjünk el, ahhoz egy szer sem olyan alkalmas, mint a mindenütt elismert **Sirolin „Roche”.** Ezért minden tüdőbajosnak

komolyan és nyomatékosan tanácsoljuk, hogy tartson elhárító kurát és nyáron át szedjen minden nap három kávéskanál vagy evőkanál **Sirolin „Roche”.** A meleg évszakban még az erősen megtámadott tüdőt is kevésbé bántja a köhögési inger, minél fogva a **Sirolin** nem csak enyhíti a bajt, hanem a legbiztosabb módon meg is gyógyítja. A **Sirolin „Roche”-sal** való nyári kúra különösen gyermekeknek nagyon ajánlható szármárhurut, kanyaró, skarlát stb. után. A gyógyszerárakban határozottan kérjen **Sirolin „Roche”.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék válaszbélyeget csatolni.

Levelezés.

Nősülni óhajtók! Szelíd lelkű, jobbmódu, magamnál nem idősebb, keresztvén hajadon ösmeretségét keresem, ki egy kis hivatalnok oldalán boldogan tudna élni. Pár 1000 korona készpénz hozomány megkívántatik. 35 éves, ref. szolid legény ember vagyok. Értesítést poste restante debreczeni főpostára kérem „Rokon lelkek” jellegére. s e lapban mindenkor jelezni kérem.

Gazdag braziliai hölgy, serfőzdetulajdonosnő, egyedül álló fiatal gyermektelen özvegy, szép és derék, gyorsan házasságra lépne egészséges jellemes emberrel, akár vagyontalannal is. Fides, Berlin 18.

Fiatal, intelligens, gazdag uri leány vidéki gazdálkodó ismeretségét keresi. Irjanak „Huncut az ur” jellegére.

Azt a bájos kékruhás medikét, kit szombaton délután a villanyosnál lesegítettem, kérem az ismeretségét. Irjon levelet „Jogász” jellegére poste restante, főposta.

Gazdag 45 éves agglegénynek ki lenne őszinte, igaz, kitartó barátnője? Irjanak „Előkelő” jellegére a kiadóban.

Szakácsnét feleségül venne 24 éves ács iparos. Irjanak „Jó férj leszek” jellegére főposta poste restante.

Betöltendő.

14—16 éves ügyes fiu küldöncnek felvétetik. Zempliner Hatvan-u. 17.

A Linoleum Áruházban felvétetik egy elárúsító leány. Megkívántatik a kellő gyakorlat, jó írás, számolás.

Nyomdai tanulónak két középiskolát végzett fiu felvétetik a kiadóhivatalban.

Kereskedősegéd, ki a rövid, férfi, női divat és bazar árukban jártas felvétetik Schwarz M. L.-nél. Debreczen, Piac-u. 52.

Varrónót keresek, ki ügyes gyermekruhát készít. Jelentkezzék Piac-utca 77. szám, I. em. 6. ajtó alatt.

Gazdasszonyt keresek pusztára, ki a háztartásban jártas. Irjanak 28—35 éves jó családból való nők. Nagy János, Balmazújváros poste restante.

Tanuló felvétetik Balogh Mj. fűszerkereskedésében Debreczen Hatvan-utca 15.

Adás-vétel.

Deutsch-féle üzletek: Piac-utca 38., Hatvan-utca 8., Bethlen-utca 36., Péterfia-utca 42., Piac-utca 72. Előnyös kiszolgálás, legjobb árak, olcsó árak.

Bocskay-kertben vasuti állomás és posta-ügynökség. 9 hold szőlő elköltözés miatt kedvező fizetési feltételek mellett fél holdas részletekben is, eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezsőnél a helyszínén.

Zsákok, vízmentes és rostáló-ponyvák ugy kölcsön mint megvételre, kötélárak, Zsinegek, hevederek, lópokrócok olcsón beszerezhetők Fohn József zsáküzletében Debreczen, Petőfi-tér 6. sz. (Aug. 1-étől az Ipar és Kereskedelmi kamara bérpalotájában, a kir. törvényszék mellett.)

Hajduböszörményben 3 ház, udvar, a Vénkertben 700 négyszögöl gyümölcsös fákkal beültetett házhelyeknek való föld előnyös feltételek mellett eladó. Értekezni a kiadóhivatalban.

Pénzét ne dobja ki senki tankönyv bevásárlásnál, hanem siessen a **Harmath antiquariumba Fűvészkert-u. 14.** (Püspöki palotához 5-ik ház) ott az öszszes fiu és leányiskolai tankönyvek fél áron kaphatók.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöliön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Mindenki szeret olcsón vásárolni a Kézimunka Czipő Áruház a legjobb és legolcsóbb áruval ellátva. Bevezetve férfi és női fehérnemű és divatcikk. Egyszeri vásárlás mindenkit meggyőz. Szíves pártfogást kér **Klein Izsó,** Csapó-u. 18.

Az összes fiu és leányiskolákban: Ref. collegium tanítóképző, kereskedelmi, polgári, reál, kath. gymnasium, izr. polgári, Dóczy, Svetits, stb intézetekben használandó tankönyvek féláron kaphatók a **Harmath antiquariumban Fűvészkert-u. 14,** püspöki palotához 5-ik ház. Rajzeszközök, rajztáblák, léniak, könyvhordók, írószerek leszállított áron.

Van szerencsém értesíteni hogy Rákay ur cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább vezetem. Teljes tisztelettel Zeke László cipőfelsőrész készítő Csapó-u. 13.

Cigaretta-hüvelyek bámulatos olcsón kaphatók **Harmathnál Fűvészkert-u. 14.** Püspöki palotához 5 ik ház. Saját monogrammjával ellátott hüvelyt szívhát mindenki. Kapható Harmathnál.

AZ ONDÓDON 30 hold szántó föld jutányosn eladó vagy berbe kiadó. **Értekezni Stern Egyháztér 14.**

Eladó 15 hektoliter saját termésű, tisztán kezelt ó-borom. Csató Ferencnél Hajdusámsonban.

Debreczenben a Boldogfalvai-kertben 5100 négyszögöl, házhelyeknek való belsőség, — a Péczely-utcai 7. számú ház eladó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Vamospercsen 40 hold föld tanyával, 7 hold szőlő gyümölcsösrel eladó. Értekezhetni a kiadóban.

Az Ondódon 1 föld eladó vagy kiadó. A Látóképnél 1 tanya földdel együtt eladó vagy kiadó. Értekezhetni Iskola-utca 8.

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászona, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel **Falusy Károly** polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Pult 8—9 méter hosszú, megvételre keresetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők.

Egy hentesnek való jégsekrény eladó Eszenyi Lajos hentesnél Monostorpályiban.

Cseplést vállalok, a gép azonnal huzatható. Nagyváthy Ujvárosi-ut 5. szám.

Egy jól jövedelmező ház üzletnek is igen alkalmas, eladó a külsőségen Patay-u. 18. sz.

Leander piros és fehér, eladó a Homok-u. 124. szám alatt.

Egy nagy üst és egy üstház eladó Olajútó 1. szám alatt.

Egy jömenetelű bodega, vendéglő és fűszerüzlet itál- és trafik-engedéllyel eladó, nyugalmabavonulás miatt. Értekezhetni Tar János tulajdonossal Hajdusoboszlón, Bocskay-ut 274. szám alatt.

Lakás.

Kiadó modern lakás a Hajnal-utca 27. sz. alatt, 2 szoba, előszoba és hozzátartozókaival együtt. Ujjonnan épült.

Egy négyszobás modern lakás fürdőszobával augusztus 1-re kiadó. Cim a kiadóban.

Raktár, világos, aszfaltos, műhelynek is azonnal kiadó. Csapó-utca 11.

Különfele.

Teljes ellátásért tanítana izr. 5-ik gymnazista fiu elemi vagy alsóbb osztályu gyerekeket. Értekezhetni a Linoleum Áruházban.

Weisz Ferencz gépüzemre beállított rendezett asztalos műhelye József kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.

A Vendég-utczán eladó egy csinos uj ház. Értekezhetni Kar utca 24. szám alatt

Csinosan butorozott külön bejáratu szoba kiadó: Piac-u. 58., II. em. 30.

Kenyérüzletbe ajánlkozik jó családból való leány, esetleg kiszolgálónőnek más üzletbe is. Szepesi utca 19. szám.

Fekernemű varrást és javítást elvállal özvegyasszony, Perczes-utca 20.

Mosónő házakhoz ajánlkozik. Eötvös-u. 86.

Mosónő házakhoz is eljár, mosást, vasalást vállal. Csillag-u. 65.

Legujabb divat szerint varrunk, házhoz is ajánlkozunk. Szepességi-utca 19. szám.

A Tulipan áruházban tanult varrónő csinos gyerekruhát készít. Péterfia-u. 74.

Takarítónőnek ajánlkozik tisztességes asszony. Kigyó-utca 3. szám alatt.

14 éves fiu iparostanoncznak ajánlkozik. Rosenthal, Mikepércs.

Jóírásu, tisztességes fiatal ember mielőbbi belepésre állást keres. Cim a kiadóban.

Egy szekrényt és egy gardero bot keresek megvételre. Cim a kiadóban.

Kiadó vendéglő négy utcára nyíló sarokháznál, alkalmas bármilyen szakmába vágó üzletnek. Gólya-utca 1.

11 éves katolikus II. gymnazista kis fiam részére intelligens családnál teljes ellátást keresek. Ajánlatok dr Gedeon János Kaba küldendők.

Szeptember 1-től 2 urnak kitünő finom házi kosztot adna izr. urinó. Értekezhetni Arany János-utca 16.

Nagy Lajos hirdetési irodájából

Csapó-u. 13.

A gazdálkodás beszünetése miatt jutányos ártért eladó 26 köblös kitünő minőségű szántó tanyaépületekkel!

25 ezer koronára van feladva!

A sámsoni köves uton kell menni, a sámsoni vasutvonalon levő **Dombostanya** állomáshoz gyalog egy jó negyedóra járásnyira, a Tornyostanya mellett van ez a tanya. Tulajdonosa Nyiregyházi Kiss Gábor ur, lakik Hadházon 236. számú házában. Kitünő minőségű szántó, most haszonbérbe van adva, van benne egy katasztrális hold szőlő és a következő épületek: A tanya-épület magában foglal 2 szobát és konyhát. Van továbbá egy 8 öles istálló, 4 öles göré, jó vízű kut. A tanya udvara léckerítéssel, az egész tanya pedig akáccal és árokkal van körülkerítve.

PIAC-UTCA 55. SZAM
a WIENER-HÁZBAN

**üzlethelyiség
azonnal átadó**

Értekezhetni: Hevesi Gyulával.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalan-
ság és általában gyomorbetegsé-
geknel a legkitűnőbb háziszser a

Hollandi

Gyomorcseppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárban Debreczenben.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

A nagyérdemű közönség szives tudomá-ára
hozom, hogy **Simonffy-utca 1. számú városi
bérházban**

üzletet nyitottam.

Raktáron tartok: posztó, gyapjuszövet, béléssáru,
valamint a szabósághoz tartozó összes keféket,
minden e szakmába vágó kellékek nálam **olcsó ár-
ért** beszerezhető. Aaim olcsósága egy próba-
vásárlásnál mindenkit meggyőz.
Számos párfogásért esedezem. Maradok kiváló
tisztelettel: **FELDHEIM SÁMUEL.**

Ugyanott uri divat szabóság.

NIGRIN

a legjobb
cipőkrém
az egész
világon. Az

eddigi világhírű wiksznek vitriol
nélküli gyártása is.

St. Fernolendt, Wien III.
cs. és kir. udvari szállító. — 80 éves
gyári énnállás.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá

és legszebb nyersfalazati és

kémény-tégla

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szerezhető be.

Eladó állványpalló.

Mintegy 1200 darab felsőmagyarországi eredetű,
egyszer használt

különféle hosszban 1 $\frac{1}{2}$ és 2' vastagságban, egészben eladó.
Ara köbméterenként 32 korona. Helyben megtekinthető.
Felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Vigyázz! Rékre festett kirakat. Vigyázz!

Ki jutányos árban akar vásárolni most a kedvező alkalom, mert
most módomban van, hogy **igen jutányos árban árulhassak.**

1 mtr. gyapju delén kék szín is	96 fill.	1 „ lüszter minden szín	30 „
1 „ túll csipke kelme	94 „	1 „ selyem ujdonság	90 „
1 „ grenadin sima fehér is	72 „	1 „ csipke függöny	36 „
1 „ mosó delén egész uj minták	34 „	1 drb. fekete gloth a'só	2.06 „
1 „ zefir bluzra és ingre	34 „	1 „ finom ernyő	1.90 „

diszek, csipkék, szallagok, **ruha szövetek**, vásznak, sifonok, **mara-
dékok**, rövid árak, ágygarnitúrák, szőnyegek, paplanok mind igen
jutányos árban.

új. Molnár Lukács

Kossuth és Batthyányi-utca sarok, a színházzal szemben.

A t. vevőközönséggel tudatom, hogy az üzlet többszörösen **nagyob-
bitva lesz** s több új cikk lesz bevezetve ami eddig raktáron nem volt.

Holland-Amerika Vonal, Rotterdam

Németalföld-Amerikai Gőzhajózási Részvénytársaság Ma-
gyarországon bejegyzett cég.

Hetenkénti hajójaratok

**Rotterdam-Newyork-
Kanada** között.

Iroda: Budapest, VII., Thököly-ut 10.

Idény előrehaladottsága miatt

leszállított olcsó árak.

Halmágyinál

DEBRECZEN, Piacz-utca, a főpostával szemben.

Lüszterköpenyek, Uti felöltők, Selyempaletók,
:- Aljak, Bluzok, Pongyolák és Ruhák :-

Costümök minden árban.

A mesterdálnok . . . .

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járnai élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

kaucsuk sarok.

DARKAU-FÜRDŐ

(Osztrák-Szilézia.)

Legerősebb elsőrangú jódbrom-sósfürdő.
Egyetlen fürdő, ahol tiszta jódsóban lehet
fürödni. Javallatok: Görvély, syphillis, exsuda-
tumok, érelmeszesedés, csont- és izületi bajok, női
betegségek, csusz, stb. Legmodernebb gyógyesz-
közök. Régi park. Diszes szállások. Gyermekpen-
ziók kíséret nélkül. Hegyi vízvezeték. Telefon.
Posta, táviró és vasuti állomás. Évad május 15-től
október 1-ig. Főorvos Dr. V. Klimek. Értesítések-
kel és prospektusokkal szolgál **Exz. Graf Larisch-
Mönnichsche Kurverwaltung, Darkau.**

Telefon 945.

Telefon 945.

**Tűzifa, szén, mész,
cserép, cement, téglá
és mindennemű építkezési anyagok**

legolcsóbb beszerzési forrása

Szügyi Sándornál

Bánffy-u. 6. „Hungária“-malom mellett.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapo-u. 13.

Eladó egy katasztrális hold
szőlőtelep! Közvetlen a
város alatt! Vasuti állomás!

Ezen szőlőtelep köz-
vetlen a Schaff János
és Horváth János
építész ur szőlő-
telepe között fekszik, a vámos-
pércsi-ut mentén baloldalon. A
legnemesebb fajú termő szőlővel
van betelepítve. Az újföldi 4. sz.
órházi vasuti megállóhoz 3 perc-
nyire, a városhoz pedig 4 kilomé-
ter távolságra. Omnibuszközleke-
dés. Ára 10 ezer koronára van
feladva. Tulajdonosa Tordai Tivadar ál-
lamvasuti pályafelügyelő ur, lakik
a Vargakertben, Legányi-utca 22. szám alatt.

Friedmann Sámuel

bádogos és vízvezeték-szerelő

:: műhelyét áthelyezte ::

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol
mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádo-
gos munkákat jutányosan készít bádogos
mesterek részére is.

Gyümölcs-és szőlőszállító KOSARAT

bármily mennyiségben legelőnyösebben szállít
Kosár Értékesítő Központ,
Budapest, VI., Podmaniczky-u. 49. sz.

NAGY LAJOS hirdetési irodájából
Csapo-u. 13.

Eladó ház! Óriási
telekkel! Fűszer-
üzlet és italmérés-
sel a Vargakertben!
Két nagy épület!
Végtelen olcsóért
meg lehet kapni!

25 ezer koronára van feladva! Ked-
vező fizetési feltételek! Telefon be-
vezetve! Telefonszáma! 11-20.

Ezen ház a Vargakertben, kis K. Tóth
Kálmán-utca 8/a és 8/b számok alatt van,
tulajdonosa Arany Lajosné Bíró Eszter
urnő. Az egyik épület az üzlethelyiségen
kívül magában foglal két rendbeli 1 szoba,
konyhás lakást, spádz, veranda és fás-
kamarákkal. Van továbbá istálló 4 lóra,
elkülönített baromfi- és sertésudvar, ba-
romfi-, sertésállal, csinos filagória, két óri-
ási diófa, kitűnő vizű kut. A másik épület
magában foglal 3 szobát, 2 konyhát, 2 nagy
világos spádz, pincét. Van továbbá külön
nyári konyha, fáskamarák, jövizű kut.
Az udvarban és lakásokban is villany-
világítás. E házak megett új utca fog
nyilni s akkor sarokházak lesznek.

**Zománc,
öntött,
préselt és
festett**

felirati táblák

bármilyen nagyságban, ajtó- és kulcs-
számok, fiók címkék, zománcbetűk és
számok, jelzőtáblák, öntött ajtószámok,
öntött kulcsszámok, ajtó táblák 4-5
koronáért, házzszám táblák olcsón meg-
rendelhetők

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában

Debreczen, Piacz-utca 49.

Minták megtekinthetők.
Költségvetés díjmentesen.

Az 1888. évben

Londoni kávé

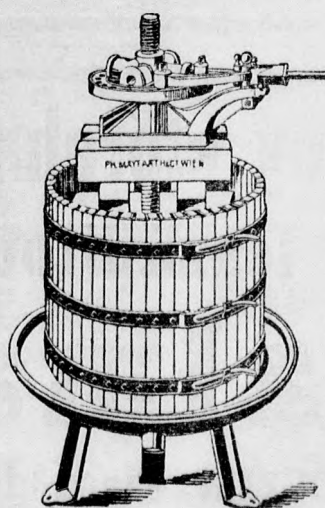
néven bevezetett és előnyösen ismert
pótkávé-keverék

a legizletesebb tejeskávét adja. Sok ezer
elismerőlevél.

Egy 4 kilós bádogdoboz netto K 9.60
postán bérmentve, az összes helyekre.

MAITI E., CAPODISTRIA.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
GÖZTISZTÍTÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főzletbe : Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegyi-tisztító.	Verbóczy- utca 14.

A mi legmodernebbül berendezett különlegességi gyár-
telepünk

40 év óta áll az élén

a borsajtó-gyáraknak és szakkörökben kiérdemelte ma-
gának

a legjobb hírnevet.

Kérje a 354/a. számú különlegességi katalógust bor- és
gyümölcs-sajtókról, teljes mustoló-telepekről, hidraulikus
sajtókról, gyümölcs- és szőlőmalmokról, szőlőzúzokról
és szőlőszemzőgépekről stb.

Több mint 700 érem és első díjak stb.

Ph. Mayfarth & Co.

1500 munkás.

Wien, II., Ta orstrasse 71.

Képviselek kerestetnek.

ETABLISSEMENT MONTMARTRE

PÁRIS . . . . . BUDAPESTEN!

VI., Andrásy-ut 54. szám. EGESZ EJJEL NYITVA!

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

építész, deszka és cserépkereskedése, Wesselényi-tér 6. szám alatt (Bertagözmalom mellett.) — Kolarit esztergatólemez kizárólagos egyed. árusítása. —

Kartelen kívül,

tehát olcsó árak. Mindenkinek saját érdeke, — hogy szükségletét nálam szerezzé be. —

FAGYAPOTOT

előnyös árban ajánl szőlő, gyümölcs, üveg, tojás, cukor csomagolási célokra és kárpitos munkákhoz

Budapesti Fagyapót és Faárugyár

Gyár és iroda: Budapest, VI., Béke-utca 13-17.
Tel fon 113-37.

BUTOR!

Telephon 377. és 484. sz.

Modern asztalos és kárpitos butorok, lakberendezések, menyasszonyi kelengyék óriási választékban.

Varga József

Debreczen, Piac-utca 44. szám az udvarban.

! U j üzlet !

Pár nap múlva megnyílik a **Piac u. 85. sz.** alatt dusan felszerelt raktár.

Leánykaruhák minden nagyságban.

Bluzok, pongyolák, uri női divatcikkek, harisnyakülönlegességek, uri, női és gyermek fehérneműek. Rövidárúk. Szabó kellékek.

Reichmann Divatáruháza

a „Royal“ szállodával szemben.

Dombornyomásu

levélpapírok, névjegyek, címkek, levélzáró-pecséték és diszes borítópapírok stb.

finom kivitelben kaphatók

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában

Debreczen, Piac-utca 49.

Minták nagy választékban rendelkezésre állanak.

No lám . . . Ez a valódi
Jacobi antinicotin
szivarka-hüvely!

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Ruhavásznak, Zephirek, Grenadinok, Batistok, Eponge :-: kelmék, Napernyők :-:

Óriási választékban!

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.

Kik akarnak parcellázni? Itt volna egy remek vétel! Kinek van hozzá pénze? A Csapóhegy mellett van 12 ezer négyszögöl terület! A Geréby-telep mellett!

Tekintettel a nyomorult pénzvisszonyokra, most meg lehet kapni négyszögölenként 2 korona 40 fillérével. Tulajdonosa Czérbes Ferencz ur és neje, laknak az Ujföldön (Vámospércsi ut) 61. számú tanyájukon.

Az Alföldi Gazdasági Egyesület „Széchenyi” fiunevelő és tanintézte

Budapest legegészségesebb és legszebb helyén — a Dunaparton — felvesz:

elemi-, közép- és felsőiskolai

rendes és magántanulókat.

Az intézetnek 16 elsőrendű tanára van, kik egyéni oktatásban és nevelésben részesítik a növendékeket. — Legmodernebb berendezés. — Magántanulóknak és bejáró növendékeknek külön tanfolyamok. — Német, francia és angol társalgás. — Zene. — Torba. — Sport. — Jelentkezhetni az: „Alföldi Gazdasági Egyesület”-nél:

Budapest, VII., István-ut 81.
00 Telefon: 165-33. 00

Telefon sz. 49.

Telefon sz. 49.

SZÁNTO LÁSZLÓ

DEBRECZEN

a Salgótarjáni Köszémbánya Részvénytársulat Hajdu- és Szabolcsmegyei képviselője.

Ajánlja: a Salgótarján, Petrozsény, Pálfalva és Farkasvölgyi bányák darabos, koczká, durva, akna és aprószén termékeit cséplési, szobátüzelési és ipari célokra

Budapesti Miniatur Fényképvállalat Debreceni Fiókja.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy

Debreczenben, Piac-utca 58. sz. a létesített fióközletet megnyitottuk,

melyben reggel 8 órától este 9 óráig **villanyfény** mellett felvételeket eszközölünk a következő árakon:

12 drb Miniatur fénykép	60 Fil.	1 drb Nagyboudoir kép (24x32)	1.50 K
12 „ Nagyminiatur fénykép	1.— K	1 „ Olajfestékekkel színezett nagy kép	3.— „
12 „ Levelezőlap	150 „		

Nagyítások bármily régi kép után, bármily nagyságban olcsón elvállaltatnak.

Dacára a rendkívül olcsó áraknak, a művészi és szép kivitelért szavatosságot vállalunk.

Szives pártfogást kér
a VÁLLALAT.

2836—1912. eln.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város köz-
igazgatási bizottságának folyó
1912. évi augusztus hó 5-én
579. szám alatt kelt határozata
folytán az utadópénztár 1913.
és 1914. évekre összeállított
költségelőirányzata az 1890.
évi I. t.-c. 22. §-a értelmében
f. évi augusztus hó 16-tól
kezdődőleg 15 napi köz-
szemlére a polgármesteri hi-
vatalban kitétetik.

Erről az érdekeltek azzal
értesítettnek, hogy az ez ellen
irányuló észrevételeiket ugyan-
csak a polgármesteri hivatal-
hoz fentebb jelzett határidő
alatt beadhatják.

Debreczen, 1912. évi aug.
hó 15-én.

Polgármester helyett:

Csoka Sámuel s. k.
tanácsnok, tb. főjegyző.

Kapható **Friss Sándor** kereskedőnél
Debreczen.

Mindenféle ruhát, csipkefüggönyt, ágy- és asztalterítőt

legszébben

fest, tisztít, mos és vasal

Ágytollat fertőtleníttve tisztít

H R A B É C Z Y E. G.

Gőzmosó, Vegytisztító és
Ruhafestő Részvénytársaság.

Gvár és főüzlet: SZÉCHENYI-UTCA 42. SZÁM.
Telefon 323.

Fióküzletek: Csapó-u. 30. Telefon
668. Halván u. 11. Telefon 578.
Miklós-u. 1. Telefon 1148. szám.

Pelvetelli telep:
Güick Ede uridivat áruháza.
Telefon 602.

**Huszonöt községnek központja, a város legszebb és
legforgalmasabb helyén**

üzlethelyiség

modern építkezés, mindenre alkalmas, összes mellék-
helyiségekkel, közvetlen kényelmes lakással, — eddig
15 év óta elsőrangú vas- és fűszerüzlet volt benne.

1913. évi április 1-ére

kiadó esetleg eladó.

Bővebbet

Schwarz Géza, Budapest, Lovag-utca 14.

KÖOLAJFINOMÍTÓ

gyártelep felépítését több évi törlesztéses
lefizetésre is elvállalja tőkeerős részvény-
társaság. Érdeklődők részéről megkeresések
„KÖOLAJGYÁR“ jelige alatt Mosse Rudolf hirdetési irodájához Budapest, Andrásy-ut 2. inté-
zendők.

Ha a haja hullik

vagy pedig hajkorpaképződés miatt szenved, akkor használja bizalomteljesen a

Dr. Dralle-féle

Nyirfa-hajvizet

Az eredménnyel meg lesz elégedve.

Ára 2.50 és 5.— K. Kapható a gyógyszerárakban, drogériákban,
illatszerkereskedésekben és jobb fodrászüzletekben.

Gyáros: **Georg Dralle**, Bodenbach a. E.

WASHALL

legjobb mosószer

Washall Company Wien

II. Kurzbauergasse 3.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó olyan házak Debreczen-
ben és a közeli szomszéd
városokban, melyeken fűszer-
üzletek és italmerések is
vannak!

Debreczenben, Kigyó utca 3. számú
HÁZ! A Faragó-utcai villamos megállóval
éppen szemben! (Csapó-utcai vonal.)

Tulajdonosa özv. Demeter Istvánné urnő. Van e
házon egy régi, jömenetelű fűszerüzlet, italmerés
és dohányeladási engedéllyel. Azonnal átvehető!
Elhalálozás miatt minden elfogadható árért!

Debreczenben, a vaggongyár mellett,
szép nagy sarok ház! Nagyon ked-
vező fizetési feltételek!

A Vaggongyár mellett, a Bihari-telepen, az
Ocskai- és Onossai-utcák sarkán van ez
a szép nagy modern épület. Tulajdonosa
Tar Ambrus pályafelügyelő ur és neje.
Van rajta két üzlethelyiség és 3 rendbeli
lakás.

Nagyon olcsóért meglehet venni!

Sámsonban, éppen a vasúti állomás
mellett! Kitűnő üzlet! Szép nagy
sarokház!

Ezen szép nagy sarokház Sámsonban, az
állomással éppen szemben, Hadház-utca
31. szám alatt van. Tulajdonosa Sallai
János ur és neje. — Kitűnő fűszerüzlet,
korcsmával, pálinkafőzővel, teljes üzleti és
korcsmai brendezésekkel együtt.

Az ára az egész mindenségnek
14 ezer korona!

Hatalmas nagy telek, a fűszerüzleten és
korcsmán kívül van egy nagy szoba, konyha,
kamara, pince, pálinkafőző, istálló, pince,
jégverem, sertés- és baromfi-udvar ólakkal
ellátva.

Ezen ház uri megélhetést biztosít!
Remek levegő! Kitűnő közlekedés!

Sarokház Hadházon! 338. szám. Régi
jömenetelű fűszerüzlettel és italmé-
réssel! Ára 7 ezer korona!

Tulajdonosa e háznak Eckstein Mór termény-
kereskedő ur, lakik Hadházon, Kossuth-utcában.
Ezen ház, mely bádogtetővel van fedve, az üzlet-
helyiségen kívül magában foglal két szép nagy
szobát, nagy kamara, konyha, óriási nagy veranda,
nagy udvar, fűskamara és gyümölcsfák.